

索非亚孔子学院

ИНСТИТУТ КОНФУЦИЙ В СОФИЯ

ISSN 1314-9601

2017年8月 / Август 2017 г.

Брой 8
第八期

新闻与活动：
保加利亚索非亚孔子学院举办第四届“丝绸之路”
（“一带一路”）国际学术研讨会

НОВИНИ И СЪБИТИЯ:
„Институт Конфуций“ към Софийски университет
„Св. Кирил и Методи“ успешно проведе Четвъртата
конференция „Пътят на коприната“

孔院八方：
大特尔诺沃大学孔子学院以新科学与文化项目的
形式迎接新年

ВЕСТИ ОТ ИНСТИТУТИТЕ КОНФУЦИЙ:
„Институт Конфуций“ към Великотърновския
университет стартира годината с нови
научни и културни проекти

说古论今：
吐火罗语之研究历史和语言分析

ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМЕНИЕ:
История на изучаването и лингвистичен
анализ на тохарските езици

中国与世界文化：冰心作品中的基督教之道

КИТАЙ И СВЕТОВНАТА КУЛТУРА:
По пътя на християнството в
творчеството на Бин Син

教师沙龙：
浅谈新时期对外汉语教师的职业素养——以保
加利亚索非亚孔子学院下属普罗夫迪夫大学
孔子课堂为例；
浅谈赴保加利亚汉语志愿者跨文化适应能力的
培养——从在任期间的案例进行分析

Директорът на „Институт Конфуций - София“ от китайска страна проф. Гъ Джъян посреща с „Добре дошли!“ участниците в Международната научна конференция „Пътят на коприната“.

ИНСТИТУТ КОНФУЦИЙ В СОФИЯ

Август 2017, брой 8

Момченце от уйгурската националност показва камък със странен символ, открит в подножието на планината „Огнени пламъци“ в Таримската падина.

目录 СЪДЪРЖАНИЕ

新闻与活动 НОВИНИ И СЪБИТИЯ

索非亚孔子学院院长出席外交学院保中关系学术研讨会并做主题报告

● Директорът на „Институт Конфуций – София“ изнесе тематичен доклад на научния семинар в Дипломатическия институт, посветен на българо-китайските отношения 6

少林寺弟子做客索非亚孔子学院

● Монаси от манастира Шаолин в Европа гостуват на „Институт Конфуций – София“ 8

保加利亚索非亚孔子学院举办第三届中国当代电影节

● „Институт Конфуций – София“ организира третата „Седмица на китайското кино“ 10

独占鳌头创佳绩，“汉语桥”上显风采——索非亚孔子学院在世界“汉语桥”保加利亚赛区比赛中荣获佳绩

● „Институт Конфуций в София“ постигна впечатляващи резултати на международното състезание „Китайски езиков мост“ 12

保加利亚索非亚孔子学院举办第四届“丝绸之路”（“一带一路”）国际学术研讨会

● „Институт Конфуций“ към СУ „Св. Климент Охридски“ успешно проведе Четвъртата конференция „Пътят на коприната“ 14

北京外国语大学孔院形象片摄制小组采访索非亚孔子学院

● Екипът за фотографска и филмова продукция на Институт Конфуций към Пекиния университет за чужди езици проведе интервюта в „Институт Конфуций – София“ 18

索非亚孔子学院下属教学点开展茶文化体验活动

● Звеното за обучение по китайски език към „Институт Конфуций – София“ в Софийската гимназия по електротехника и автоматика проведе среща за запознаване с китайската чаена култура 19

孔院八方
ВЕСТИ ОТ ИНСТИТУТИТЕ КОНФУЦИЙ

大特尔诺沃大学孔子学院以新科学与文化项目的形式迎接新年
● „Институт Конфуций” към Великотърновския университет
стартира годината с нови научни и културни проекти..... 20

说古论今
ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ

吐火罗语之研究历史和语言分析
● История на изучаването и лингвистичен анализ на
тохарските езици..... 26

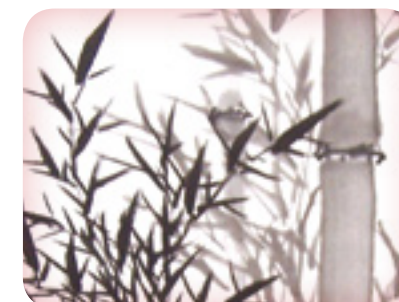
中国与世界文化
КИТАЙ И СВЕТОВНАТА КУЛТУРА

冰心作品中的基督教之道
● По пътя на християнството в творчеството на
Бин Син 32

教师沙龙
УЧИТЕЛСКИ САЛОН

浅谈新时期对外汉语教师的职业素养 —— 以保加利亚索非亚
孔子学院下属普罗夫迪夫大学孔子课堂为例..... 38
浅谈赴保加利亚汉语志愿者跨文化适应能力的培养 —— 从在
任期间的案例进行分析..... 43

信息发布
СЪОБЩЕНИЯ
..... 51

索非亚孔子学院院长出席外交学院保中关系学术研讨会并做主题报告

当地时间2017年3月1日下午，由保加利亚外交部直属的外交学院和中国社会科学院欧洲研究所联合主办的保中关系学术研讨会，在保加利亚外交部大楼举行。索非亚孔子学院保方院长阿夏.科列娃 (Aksinia Koleva) 应邀参加并做主题报告。出席研讨会的嘉宾有中国驻保加利亚大使馆政务参赞屠江，保加利亚外交部“双边关系”处处长康斯坦丁.科加巴谢夫 (Konstantin Kodjabashev)，保加利亚外交学院院长塔尼亚.米海洛瓦 (Tanya Mihaylova)，中国社会科学院欧洲研究所党委书记、副所长罗京辉等6位中国专家，以及保加利亚外交学院的专家们。

研讨会主题分两个板块：保中关系之成就、挑战与前景，以及中欧关系之成就、挑战与前景。阿夏.科列娃院长围绕第一个主题做了报告，题为《保中文化交流与合作》。她首先按编年顺序简要介绍了自1952年中保建交以来两国开展文化、教育交流与合作的全过

程。之后，她结合工作实际，详细介绍了索非亚大学、北京外国语大学和索非亚孔子学院三方之间的合作，回顾了索非亚孔子学院十年的发展历程。报告的最后，阿夏院长重点谈到了孔子学院在中国政府推行“一带一路”和“16+1合作”后所发挥的积极作用。2016年，索非亚孔子学院积极促成北京外国语大学外研社与保加利亚东方与西方出版社 (East - West Press) 之间的合作，在保加利亚建立外研社分社，成功出版了一批优秀的中保文学、社会科学作品，如《中国》、《红楼梦》、《中国历代 (元、明、清) 文学作品选读》等等。

阿夏院长的报告让保加利亚外交部和外交学院的专家们对索非亚孔子学院有了全新的认识和了解。外交学院院长塔尼亚女士表示，希望将来能和索非亚孔子学院加强合作，培养一批能讲中国话、了解中国和中国文化的外交人员。

出席研讨会的嘉宾

Участващите в семинара гости

НОВИНИ И СЪБИТИЯ

Директорът на „Институт Конфуций – София“ изнесе тематичен доклад на научния семинар в Дипломатическия институт, посветен на българо-китайските отношения

На 1 март 2017 г. следобяд в сградата на Министерството на външните работи се състоя научен семинар, посветен на развитието на отношенията между България и Китай. Семинарът бе организиран от Дипломатическия институт към МВнР и Института за европейски изследвания към Китайската академия за обществени науки. Директорът на „Институт Конфуций в София“ от българска страна г-жа Аксиния Колева беше поканена да участва в семинара с тематичен доклад. В семинара взеха участие също така и политическият съветник към Посолството на КНР в България г-н Ту Дзян, директорът на Дирекция „Двустранно сътрудничество“ в МВнР г-н Константин Коджабашев, директорът на Дипломатическия институт г-жа Тания Михайлова, заместник-генералният директор на Института за европейски изследвания г-н Луо Дзинхуей, специалисти от България и Китай.

Научният семинар се състоеше от два панела: „Българо-китайските отношения – постижения, предизвикателства, перспективи“ и „Отношенията между ЕС и Китай – постижения, предизвикателства, перспективи“. Докладът на директора на „Институт Конфуций в София“ г-жа Колева по темата „Културни връзки и сътрудничество между България и Китай“ намери място в първия панел. В доклада най-напред хронологично бе разгледан процеса на взаимен обмен и сътрудничество в областта на културата и образованието между България и Китай след установяване на дипломатически отношения през 1952 г. По-нататък подробно бе проследен процесът на практическо сътрудничество между Софийския университет „Св.Климент Охридски“, Пекиния университет за чужди езици и „Институт Конфуций – София“. В края на доклада бе подчертана нарастващата роля, която „Институт Конфуций – София“ играе за задълбочаване на сътрудничеството между двете страни, особено в светлината на инициативите на китайското правителство „Един пояс, един път“ и „16+1“.

През 2016 г. „Институт Конфуций в София“ активно стимулира съвместната дейност между издателство „Изток-Запад“ и едно от най-големите издателства за чуждоезична учебно-изследователска литература „Уай Йен“ към Пекиния университет за чужди езици. Предстои откриването на филиал на издателство „Уай Йен“ в София. Вече се работи

阿夏.科列娃院长在研讨会上做主题报告

Директорът на „Институт Конфуций – София“ г-жа Аксиния Колева изнесе тематичен доклад

по няколко проекта между двете издателства. Благодарение на активното сътрудничество на „Институт Конфуций – София“ с издателство „Изток-Запад“, вече са издадени поредица от книги по китайска литература, обществени науки и философия: „Китай“, „Сън в алени покои“, „Чудните дела на съдията Бао“, „Христоматия по средновековна китайска литература“ и др.

Докладът на г-жа Колева допринесе за нов поглед и по-задълбочено разбиране от страна на българските дипломати на дейността на „Институт Конфуций в София“. Директорът на Дипломатическия институт г-жа Михайлова изрази надежда за бъдещо по-тясно сътрудничество, включително и за подготовката на млади дипломати, владеещи добре китайски език и познаващи в детайли китайската култура.

少林寺弟子做客索非亚孔子学院

当地时间2017年3月23日上午10点，少林寺第35代弟子释恒毅（Shi Hengyi英译）做客保加利亚索非亚孔子学院，为近150名武术和佛教爱好者讲禅授课。

授课之前，索非亚孔子学院保方院长阿夏·科列娃讲话，对释恒毅师傅的到来表示热烈欢迎，并透露自己对少林寺的禅学很感兴趣。

释恒毅师傅盘坐讲坛，用流利的英语深入浅出地跟大家讲授少林寺、佛教、禅宗、修身养性等等，观众们全神贯注，还时不时记笔记。授课进行到下半场，释恒毅师傅建议大家全体起立，跟他一起学习少林拳基本动作，大家屏气凝神，学得非常认真。

最后的提问环节，大家非常积极，提了很多问题，大师都一一作答。整场活动持续了2个多小时，结束后，很多人不愿离开，纷纷要求与大师合影，或做更深入的探讨。

索非亚示范孔子学院自启用以来，先后组织了近20场学术研讨会和中国文化讲座。此次邀请少林寺弟子来孔院还是第一次，丰富了孔院关于中国传统文化讲座的内容，深受保加利亚民众的喜爱。

释恒毅师傅教授少林拳

Учителят Шъ демонстрира бойни движения от Шаолин

释恒毅师傅做客保加利亚索非亚孔子学院

Учителят Шъ Хъни гостува на „Институт Конфуций – София“

阿夏·科列娃院长 致开讲词

Въвеждаща реч на директора г-жа Аксиния Колева

НОВИНИ И СЪБИТИЯ

Монаси от манастира Шаолин в Европа гостуват на „Институт Конфуций – София“

На 23 март 2017 г. в 10.00 ч. сутринта местно време шаолинският монах от 35-то поколение Шъ Хъни (Shi Hengyi) гостува на „Институт Конфуций в София“ и изнесе лекция пред близо 150 любители на бойните изкуства и дзен будизма.

Преди началото на лекцията директорът на „Институт Конфуций – София“ от българска страна г-жа Аксиния Колева държа топла приветствена реч и сподели, че самата тя проявява интерес към дзен будизма и манастира Шаолин.

Монах Шъ Хъни, седнал на сцената с кръстосани крака, разказа на гостите на перфектен английски език повече за манастира Шаолин, за учението на дзен будизма, за начините за себе-култивация и т. н. Публиката слушаше разказите с интерес, водейки си записки. През следващата част на лекцията учителят Шъ предложи на гостите да се изправят и заедно да опитат да изпълнят някои базисни движения. Публиката внимателно повтаряше техниките, показани от Шъ Хъни.

Във финалната част, присъстващите взеха активно участие, задавайки множество въпроси. Цялото събитие продължи повече от 2 часа. След края му много от хората нямаха желание да напуснат сградата на Института и останаха, за да се снимат и проведат по-задълбочени дискусии с учителя.

От основаването си досега „Институт Конфуций – София“ е организирал близо 20 семинара и лекции, свързани с китайския език и култура. За първи път бяха поканени монаси от

манастира Шаолин, което обогати културната програма на Института и беше високо оценено от българската публика. Беше договорено и в бъдеще, при посещения в България на монаси от Манастира Шаолин в Европа, те да гостуват на „Институт Конфуций – София“.

观众们认真学习少林拳

Публиката старателно изучава бойните движения от Шаолин

释恒毅师傅与索非亚孔院教师合影

Снимка на учителя Шъ с преподавателите от „Институт Конфуций – София“

释恒毅师傅与观众合影

Снимка на учителя Шъ с публиката

保加利亚索非亚孔子学院举办第三届中国当代电影节

2017年4月20日，保加利亚第三届中国当代电影节在索非亚电影之家影院拉开序幕。保加利亚国家戏剧、电影学院院长斯奈吉娜·坦科夫斯卡(Snejina Tankovska)，东西方出版社社长柳本·科扎列夫(Ljuben Kozarev)，保加利亚科学院亚洲电影研究员安卓妮卡·马特诺娃(Andronika Martonova)，索非亚孔子学院保方院长阿夏·科列娃、中方院长葛志强等出席开幕式并观看了影片。

索非亚孔子学院保方院长阿夏·科列娃致开幕词。她表示，希望通过电影这座桥梁，让更多的人接触中国文化，了解真实的中国。此前，她应邀接受了保加利亚国家电视台和广播

电台关于第三届中国当代电影节的专题采访。

国际著名影星成龙为第三届中国电影节发来亲笔贺信。保加利亚东西方出版社社长科加列夫在开幕式上隆重介绍了成龙的自传书籍《还没长大就老了》保语版。

此次电影节持续5日，分别展映《辛亥革命》、《洗澡》、《大鱼海棠》、《变脸》、《黄土地》、《归途列车》等六部优秀影片。本次选片总结了前两次的经验和不足，特别注重将中国传统文化与现代时尚相结合，内容上更加注重东西方文化的差异与融合。中国当代电影节已经成为保加利亚民众了解中国文化的重要途径。

„Институт Конфуций – София” организира третата „Седмица на китайското кино”

На 20 април 2017 г. бе открита третата поредна „Седмица на китайското кино”, организирана от „Институт Конфуций в София” съвместно с издателство „Изток—Запад” в Дома на киното. На церемонията по откриването присъстваха Снежина Танковска – декан на Факултет „Сценични изкуства” – НАТФИЗ, Любен Козарев – директор на издателство „Изток—Запад”, Андроника Мартонова – специалист по азиатско кино към БАН, Аксиния Колева – директор на

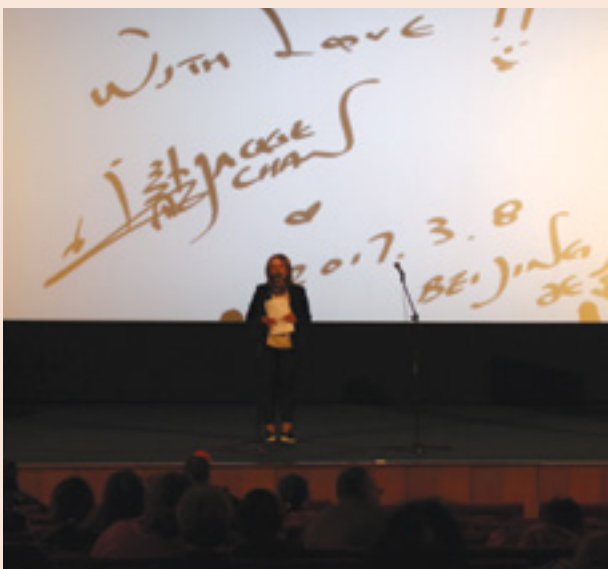
„Институт Конфуций – София” от българска страна и Гъ Джъцян – директор на „Институт Конфуций – София” от китайска страна.

Аксиния Колева изнесе приветствена реч. Тя изрази своята надежда филмите да послужат за мост, чрез който повече хора да се докоснат до китайската култура и истински да опознаят Китай. Малко преди това тя даде специално интервю за БНТ и БНР относно тазгодишния фестивал на съвременното китайско кино.

Любен Козарев представи българското издание на автобиографичната книга на световноизвестната кинозвезда Джеки Чан „Остарях, преди да порастна”, който бе изпратил поздравително писмо с автограф специално за случая.

В пет поредни дни бяха прожектирани следните филми: „Революцията 1911”, „Баня”, „Голямата риба и Дивата ябълка”, „Кралят на маските”, „Жълта земя”, „Влак към дома”. Подборът на филмите за тазгодишната „Седмица на китайското кино” бе основан на опита от миналите години, с особен акцент върху съчетаването на традиционната китайска култура с модерните течения, както и върху различията и приликите в културите на Изтока и Запада.

За „Институт Конфуций – София” „Седмичата на китайското кино” вече се превърна в традиция, която дава възможност на все повече български зрители да се докоснат до историята и съвремението на Китай.

阿夏·科列娃院长致开幕词

Директорът на „Институт Конфуций – София” Аксиния Колева изнася реч по време на откриването на кинофестивала на фона на поздравителното писмо с автограф от Джеки Чан

第三届中国当代电影节宣传海报

Рекламният плакат на „Седмица на китайското кино”

独占鳌头创佳绩，“汉语桥”上显风采——索非亚孔子学院在世界“汉语桥”保加利亚赛区比赛中荣获佳绩

2017年4月28日-29日，第16届世界大学生“汉语桥”及第十届世界中学生“汉语桥”保加利亚赛区比赛在大特尔沃诺大学礼堂成功举办。索非亚孔子学院下属第18中学孔子课堂的三位选手独占鳌头，囊括了中学生比赛的一、二、三等奖；索非亚孔院选送的索非亚大学参赛选手获得了大学生“汉语桥”比赛的二等奖。

中国驻保加利亚大使馆吴小莺参赞、教育组负责人陈瑛教授出席“汉语桥”比赛，并分别致词。吴小莺参赞说，“汉语桥”中文比赛已经成为世界各国学习汉语了解中国的重要平台，在中

国与世界各国青少年之间架起了一座心灵沟通的桥梁。

“汉语桥”比赛分为主题演讲、知识问答和才艺展示三个部分。来自保加利亚全国5所中学的12名学生参加了中学生的比赛。索非亚十八中学的丹尼尔（Danail Stoianov）用标准的汉语发音和优秀的舞台表现力及感染力，把“学好中国话，朋友遍天下”的主题发挥得淋漓尽致，赢得了演讲环节的最高分。在才艺展示中，丹尼尔表演的单口相声，巧妙地融入了中国传统相声“报菜名”和中文歌曲《天路》，他高亢的歌喉，地道的发音，语惊四座，最终获得全场比赛的冠军。

与丹尼尔同一班级的安娜（Anna-Maria Velizarova）获得了中学生比赛的亚军，同样来自索非亚18中学的9年级选手米瑞拉（Mirela Vasileva）和鲁塞中学的选手佩特拉（Petra Popova）并列荣获三等奖。丹尼尔和安娜将代表保加利亚赴中国参加决赛。在大学生“汉语桥”比赛中，来自索非亚大学的选手许嘉怡（Karolina Hristova）获得了二等奖。

本次“汉语桥”比赛还专门为精心辅导参赛选手的老师设置了“优秀指导教师奖”，公派教师贺菊玲、牛雪娇和志愿者教师许馨元获此殊荣。

冠军丹尼尔表演单口相声

Победителят сред учениците – Данаил – изпълнява китайски скеч

第16届世界大学生“汉语桥”保加利亚赛区比赛

Българският кръг от 16-тото състезание „Китайски езиков мост“ за студенти

„Институт Конфуций в София“ постигна впечатляващи резултати на международното състезание „Китайски езиков мост“

В периода 28-29 април 2017 г. в Аулата на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ се проведе 16-то международно състезание за студенти и 10-то международно състезание за ученици „Китайски езиков мост“. Първите три места сред учениците заеха състезателите от 18 СОУ в София, където е изградена една от класните стаи „Конфуций“ към „Институт Конфуций в София“, а номинираният от Института участник в състезанието от СУ „Св. Климент Охридски“ спечели второто място сред студентите.

Съветникът в Посолството на КНР у нас г-жа У Сяоин и завеждащият отдел „Образование“ в Посолството проф. Чън Ин присъстваха на състезанията и изнесоха речи. Г-жа У Сяоин изтъкна, че тази инициатива се е превърнала във важна платформа за изучаване и опознаване на китайския език и култура, в средство за комуникация между младите хора от Китай и света.

Състезанието „Китайски езиков мост“ се състои от три части: тематично представяне, викторина и демонстрация на талант. Дванадесет ученици от общо пет средни училища от цялата страна участваха в състезанието. Данаил Стоянов от 18 СОУ събра най-много точки, благодарение на доброто си произношение на китайски език, сценичното си поведение и отличното представяне по темата „Научи китайски език – създай приятелства по цял свят“. При демонстрацията на талант Данаил разигра комичен монолог, в който умело бе интегрирал традиционния китайски скеч „Имена на ястия“ и известната песен „Небесен път“. Неговият висок глас, идеално произношение и сценично поведение му донесоха първото място в състезанието.

Анна-Мария Велизарова, която е съученичка на Данаил зае второто място, а Мирела Василева, деветокласничка от 18 СОУ – гр. София, и Петра Попова от СОУ „Васил Левски“ – гр. Русе си поделиха третото място. Данаил и Анна ще представят България на финала на състезанието в Китай. Каролина Христова от

亚军安娜表演武术

Спечелилата Второто място Анна-Мария демонстрира бойни изкуства

СУ „Св. Климент Охридски“ зае второ място в състезанието за студенти.

Този път на състезанието „Китайски езиков мост“ имаше и награда за „изключителен инструктор“. Преподавателите Хъ Дзюлин, Ниу Сюедзяо и преподавател-доброволец Сю Синюен станаха нейни носители.

大使馆教育组陈瑛教授为优秀指导教师颁奖

Проф. Чън Ин от Отдела за образование на Китайското посолство награждава изключителните инструктори

索非亚孔子学院全体参赛选手与指导老师合影

Групова снимка на всички участници в състезанието, номинирани от „Институт Конфуций – София“ и техните инструктори

保加利亚索非亚孔子学院举办第四届“丝绸之路”（“一带一路”）国际学术研讨会

当地时间6月1日，保加利亚索非亚孔子学院举办为期两日的第四届“丝绸之路”（“一带一路”）国际学术研讨会。本次研讨会议题广泛，包括中东欧政治、经济、文化教育、中保发展、“16+1”等。

来自中国、俄罗斯、斯洛文尼亚、立陶宛以及保加利亚多所高校和学术机关的专家学者约150人参会。保加利亚总统外交政策秘书阿塔纳斯·克勒斯汀（Atanas Krastin）、中国驻保加利亚大使馆大使张海舟、索非亚大学校长阿纳斯塔斯·格尔吉科夫（Anastas Gerdjikov）、索非亚大学副校长列内塔·博日科娃（Reneta Bojakova）、保加利亚教科部国际合作司司长玛丽安娜·乌祖诺娃（Mariana Uzunova）、保加利亚记者协会主席斯内让娜·托多洛娃（Snejana Todorova）、索非亚大学语言文学系系主任玛格兰·达诺娃（Maglen Danova）、中国驻保加利亚大使馆政治处主任杨旭、中国驻保加利亚大使馆教育组负责人陈瑛、保加利亚外交部人权司教科处丽梁娜·恰乌舍娃（Lilyana Chausheva）、索非亚孔子学院中、外方院长及所有外派教师、志愿者出席会议开幕式。

索非亚大学校长阿纳斯塔斯·格尔吉科夫在开幕式致辞，对所有与会者表示欢迎，肯定索非亚孔子学院作为欧洲示范性孔院所发挥的作用，指出“一带一路”为中保双方发展带来了

更多机会。

中国驻保加利亚大使馆大使张海舟在致辞中表示，“一带一路”峰会在北京召开，其影响远不止局限在几个国家，对中国和世界来说，都是机会。“一带一路”研讨会在保加利亚召开，为促进中保友好合作提供了更好的平台。

索非亚孔子学院“丝绸之路”国际学术研讨会，从2011年开始举办，每两年举办一次。“丝绸之路”国际学术研讨会为中东欧深化合作、互相了解、文化交融提供了更多的交流平台。

本届“丝绸之路”国际学术研讨会共收到论文50余篇，其中不乏高质量、有特色论文。保加利亚外交学院卡特兰吉耶夫教授（Valentin Katrandjiev）的论文《中国“一带一路倡议”在中东欧的实施》、索非亚大学著名学者纳科教授（Nako Stefanov）的论文《中国面临的全球变化挑战》、索非亚大学坎迪拉罗夫教授（Evgenyi Kandilarov）撰写的《“一带一路倡议”对欧盟、CEEC和保加利亚的重要性》等文，在各个分会场引起了与会者的共鸣与讨论。

保加利亚国家电视台、中国新华通讯社、中国经济日报等多家媒体对本次研讨会进行了报道。

„Институт Конфуций“ към Софийски университет „Св. Климент Охридски“ успешно проведе Четвъртата конференция „Пътят на коприната“

На 1 юни 2017 г. в „Институт Конфуций – София“ бе открита двудневната Четвърта международна научна конференция „Пътят на коприната“. Тя обхваща широк кръг от теми, включително политически, икономически и културни отношения на Китай със страните от Централна и Източна Европа в светлината на инициативите „Един пояс, един път“ и „16+1“.

В конференцията взеха участие 54 души, сред които експерти и учени от университети и академични институции в Китай, Русия, Словения, Литва, Израел и България. На церемонията по открива-

нето присъстваха г-н Атанас Кръстин – секретар по външна политика на Президента на РБългария, посланикът на КНР в България н. прев. г-н Джан Хайджоу, проф. Анастас Герджиков – ректор на СУ „Св. Климент Охридски“, проф. д-р Ренета Божанкова – зам.-ректор по учебната дейност на СУ, Мариана Узунова – директор на Отдел „Протокол и международно сътрудничество“ на Министерство на науката и образованието, проф. д-р Мадлен Данова – декан на Факултета по класически и нови филологии на СУ, Снежана Тодорова – председател на Съюза на българските журналисти, проф. Чън Ин – завеждащ

НОВИНИ И СЪБИТИЯ

Отдела по образование в Посолството на КНР, Лиляна Чаушева – дирекция „Права на човека“ в отдел ЮНЕСКО, директорите на „Институт Конфуций в София“, учители и доброволци към Института.

В поздравителната си реч ректорът на СУ „Св. Климент Охридски“ проф. Герджиков отбеляза важната роля, която Институтът в качеството си на Образцов Институт Конфуций играе за по-нататъшното развитие на отношенията между Китай и България, в рамките на инициативата „Един пояс, един път“.

Г-н Джан Хайджоу, посланик на КНР, също изнесе реч, в която подчерта, че срещата на върха „Един пояс, един път“, проведена в Пекин, има голямо влияние и предоставя широк кръг от възможности за развитие на отношенията на Китай със света. Проведената в България конференция се явява много добра основа за стимулиране на приятелското сътрудничество между Китай и България.

Международната научна конференция „Пътят на коприната“, която „Институт Конфуций в София“

провежда веднъж на всеки две години от 2011 г., предоставя възможност за учени и изследователи в областта на китаистиката и изтокознанието да споделят своите идеи и научни разработки, което води до задълбочаването на сътрудничеството, взаимното разбиране, културната интеграция между Китай и останалите страни.

На конференцията бяха представени над 50 научни съобщения и доклади. Много от тях, сред които „Китайският пояс и път в южно-европейския контекст“ на д-р Валентин Катранджиев – главен експерт в Дипломатически институт към Министерството на външните работи на РБългария, „КНР пред предизвикателствата на глобалните промени“ на проф. д-р Нако Стефанов и „Значението на проекта „Един пояс, един път“ за ЕС, ЦИЕ и България“ на д-р Евгений Кандиларов, предизвикваха интересни и задълбочени дискусии.

Конференцията бе отразена от БНТ, агенция „Синхуа“, китайският ежедневник „Икономика“ и много други медии.

开幕式合影

Обща снимка от откриването на конференцията

第四届“丝绸之路” FOURTH INTERNATIONAL

索非亚大学校长阿纳斯塔斯·格尔吉科夫在开幕式致辞

Ректорът на Софийския университет Анастас Герджиков изнесе реч

中国驻保加利亚大使馆大使张海舟致辞

Посланикът на КНР н. прев. Джан Хаѝджоу изнесе реч

分会场与会者互动讨论

Участниците в панелите провеждат интерактивна дискусия

与会专家发表开场报告

Гост-специалисти представят свои доклади по време на откриването на конференцията

北京外国语大学孔院形象片摄制小组采访索非亚孔子学院

2017年2月18日-27日，来自北京外国语大学的孔院形象片摄制小组对保加利亚索非亚孔子学院进行了为期10天的采访和拍摄。

此次摄制工作是在索非亚孔子学院、索非亚大学新闻系、北外国际新闻与传播学院的共同支持与推动下开展的摄制教育实践活动，摄制采访工作已完成了前期采访摄制、素材采集。形象片对索非亚大学校长、孔院中方院长葛志强、外方院长阿夏进行了访谈，对孔院部分教职员工、孔院本部在学学员、索非亚大学中文

系学生进行了采访。

索非亚孔院形象片摄制系统梳理了索非亚孔院建院以来的发展理念、愿景与发展足迹、发展成就，着重讲述孔院在中保文化交流中的所扮演的重要角色。

形象片摄制作为索非亚孔院、索非亚新闻系与北外国际新闻传播学院实践教学、文化交流的合作项目，为传播孔院文化、推动中保交流、提高学生专业素养搭建了平台，做出了有益探索。

Екипът за фотографска и филмова продукция на Институт Конфуций към Пекиния университет за чужди езици проведе интервюта в „Институт Конфуций – София“

От 18-ти до 27-ми февруари 2017 г. екипът за фотографска и филмова продукция на Институтите Конфуций към Пекиния университет за чужди езици в рамките на 10 дни проведе редица интервюта и видеозаснемания в „Институт Конфуций – София“. Инициативата е съвместно мероприятие на „Институт Конфуций – София“, Факултета по международна журналистика и комуникации към Пекиния университет за чужди езици и Факултета по журналистика и масова комуникация към Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Снимачната група от Пекин проведе интервю с ректора на Софийския университет, с директорите

на ИКС г-н Гъ Джъцян и г-жа Аксиния Колева, с някои от служителите и студентите в Института, както и със студенти в специалност „Китаистика“ към СУ.

Филмът, представящ дейността на „Институт Конфуций – София“, разкрива неговия път на развитие, основните му цели и задачи, като особено внимание бе обърнато върху ролята на Института в културния диалог между Китай и България.

Посещението на китайските студенти е част от Програмата за обмен на студенти между Факултетите по журналистика в СУ и Пекиния университет за чужди езици.

摄制组采访阿夏.科列娃院长

Групата интервюира директора на „Институт Конфуций – София“ от българска страна г-жа Аксиния Колева

摄制组采访索非亚孔院学员

Групата интервюира ученици на „Институт Конфуций – София“

НОВИНИ И СЪБИТИЯ

索非亚孔子学院下属教学点开展茶文化体验活动

当地时间4月18日，索非亚孔子学院下属教学点电气化及自动化专业技术学校以“品茶，生活”为主题，开展了茶文化体验活动。

志愿者教师郭辰梦向同学们现场展示了几种中国茶，通过视频让大家了解到茶在中国人生活中的重要性。同学们通过“图片配对”等游戏学习了“绿茶”、“红茶”、“乌龙茶”等词语，游戏积极分子还获得了“一袋茶”的奖励。

郭辰梦老师还为大家表演了茶艺，学生们不

仅了解了中国的茶道文化，还品尝到了清香扑鼻的碧螺春和茉莉花茶。他们边品茶，边用汉语说“我爱喝茶。”

这次“品茶，生活”体验活动让学生们初步了解了中国的茶文化，有些同学因此喜欢上了喝茶。平时只喝咖啡的艾利克斯（Alex）同学下课后主动问老师，能不能带点碧螺春回家，他想跟家人一起分享。

Звеном за обучение по китайски език към „Институт Конфуций – София“ в Софийската гимназия по електротехника и автоматика проведе среща за запознаване с китайската чаена култура

На 18 април в звеном за обучение по китайски език към „Институт Конфуций – София“ в Професионална гимназия по електротехника и автоматика се проведе културното събитие под наслов „Насладата от чая и от живота“.

Г-ца Гуо Чънмън, китайска преподавателка – доброволка, показва на учениците няколко различни вида чай. Посредством видео-презентация тя представи на учениците ролята и значимостта на чая в живота на китайците. Последваха игри, като „Съчетаване и номериране на картинки“, чрез които децата научиха думите „зелен чай“, „черен чай“, „драконов чай“ и др., а победителите получиха за награда торбички с чай.

Г-ца Гуо Чънмън също така демонстрира пред публиката и изкуството на приготвяне на китайски чай. Учениците не само вникнаха и се запознаха с китайската чаена култура, но имаха шанса да опитат приятния вкус на зеления и жасминовия чай, при което също се научиха да казват на китайски език „обичам да пия чай!“

Събитието „Насладата от чая и от живота“ спомогна за това учениците да разширят познанията си относно китайската култура на чая, а някои от тях дори се влюбиха в него. Ученикът Алекс, който по принцип предпочита кафето, изчака до края на часовете, за да помоли преподавателката си да донесе автентичен китайски зелен чай, който да сподели със семейството си.

“品茶，生活”文化体验活动

Дегустация на чай „Насладата от чая и от живота“

学生艾利克斯品茶

Ученикът Алекс опитва чай

学生们“赚”到的奖励

Учениците получават своите заслужени награди

大特尔诺沃大学孔子学院以新科学与文化项目的形式迎接新年

Институт „Конфуций“ към Великотърновския университет стартира годината с нови научни и културни проекти

През януари 2017 г. във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и Институт „Конфуций“ гостува делегация от Пекиния университет за езици и култура. По време на посещението ректорът на ВТУ проф. Христо Бонджолов и проф. Лиу Уей, зам.-партиен секретар на Пекиния университет, подписаха споразумение за създаване на филиал на Международния център за квалификация и обучение на пре-

подаватели по китайски език в България, който да функционира като звено на Институт „Конфуций“ – ВТУ. Бе сключен и договор за сътрудничество по „Еразъм+“ и се обсъдиха редица възможности за бъдещи инициативи между двата университета.

През февруари и март тази година Грандмол Варна, Мол Велико Търново и Регионалната библиотека в гр. Търговище бяха домакини на фотоизложба на тема „Зимен Китай“, организирана със съдействието на Институт „Конфуций“ – ВТУ. Идеята на авторите Велин и Мария Паскови бе да покажат едно непознато лице на Китай, затрупано със сняг и заледено от ниски температури. Фотогра-

фиите са заснети в най-северния и студен китайски град – Харбин, популярен с провеждането на един от най-големите зимни фестивали на ледени и снежни скулптури в света. Темата на изложбата бе провокирана от факта, че Пекин ще бъде домакин на Зимните олимпийски игри 2022.

За откриването на фотоизложбата „Зимен Китай“ в гр. Варна и в гр. Велико Търново бяха организирани концерти с китайски песни и танци и демонстрации на бойни изкуства, както и работилници за китайски занаяти и традиционни изкуства. Освен да участват в изработването на характерни сувенири, посетителите имаха възможност да се снимат с китайски облекла, да си татуират китайски символи с къна и да участват в различни забавни игри.

Настъпването на Годината на петела Институт „Конфуций“ отбеляза заедно с деца от Детска градина „Соня“, където се изучава китайски език от началото на тази учебна година, и ученици от ОУ „Димитър Благоев“ – гр. В. Търново. Малчуганите от детската градина бяха подготвили песнички

и стихчета, а Институт „Конфуций“ – презентация за китайския зодиак и красива торта с петел. Петокласниците рисуваха с туш, оцветяваха маски от Пекинската опера, изрязваха хартиени фигури, плетоха китайски възли и играха на дзиендзъ, заедно със студенти по китайски език от ВТУ и преподавателите доброволци.

Китайската Нова година посрещнаха и в гр. Русе с концерт на 22 февруари, организиран от СУ „Васил Левски” и Институт „Конфуций” – ВТУ. Учениците, изучаващи китайски език, за пореден път показаха своите знания и умения в областта на китайския език и култура.

Тази година Институт „Конфуций” във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий” и учениците от СУ „Васил Левски” – гр. Русе отново бяха поканени да участват във Фестивал „Кукерландия” в гр. Ямбол. На 25 февруари те се включиха в дефилето на чуждестранните маскарadni групи и представиха танц с дракон.

На 28 февруари 2017 г. се проведе тържествен концерт по случай Китайската Нова година в гр. Търговище, организиран от Институт „Конфуций”, съвместно с Община Търговище, Сдружение „Приятел на Китай” и I ОУ „Христо Ботев”. В него взеха участие редица местни танцови формации и изпълнители, както и ученици и студенти по китайски език. Изненадата на вечерта бе премиерното изпълнение на песента „Обичам те, Китай”, представено от оперната певица Валерия Пейчева и хор „Родна песен” – гр. Търговище.

В края на месец февруари приключи и Седмият национален конкурс „България и Китай – древни и уникални цивилизации”. В него участваха 280 деца, ученици и студенти от София, Бургас, Русе, Велико Търново, Свищов, Търговище, Асеновград и Ямбол. На 31 март 2017 г. се проведе официалното награждаване в конкурса, а наградените художествени материали бяха изложени във фойето на Институт „Конфуций”.

吐火罗语之研究历史和语言分析

ИСТОРИЯ НА ИЗУЧАВАНЕТО И ЛИНГВИСТИЧЕН АНАЛИЗ НА ТОХАРСКИТЕ ЕЗИЦИ

Автор: Л. М. Сверчков

Леонид Сверчков е археолог, научен сътрудник в Института по изкуствознание към Академията на науките на Узбекистан, Ташкент. В изследванията си следва добрата традиция на немската археологическа школа. Интересите му са свързани неотменно с проучвания за народите, живяли по Пътя на коприната. Показателен за неговата ерудиция е фактът, че само в монографията му „Тохары: Древние индоевропейцы в Центральной Азии“ библиографията наброява над 800 заглавия.

Тохарските езици са придобили известност, благодарение на откритите в Източен (Китайски) Туркестан текстове, написани върху палмови листа и дървени таблички с изобразен върху им особен тип централноазиатско наклонено писмо брахми.¹ Уникалните природни характеристики са причина ръкописите да останат невероятно запазени. Те били открити в развалините на градовете и селата по северните краища на пустинята Такламакан. По-късно се установило, че те представляват основно преводи от санскрит на будистки писания, писма, манастирски административни документи, магически, гадателни и медицински наставления. През 1892-93 г. акад. С. Олденбург публикувал за първи път фотография с текст „на непознат език“, който му бил предоставен от руския консул в Кашгар Н. Ф. Петровски. Още тогава Петровски предложил да бъде обърнато внимание на сведенията на античните автори за народа на тохарите, които в древни времена живеели на изток от Хотан. В края на XIX-ти и началото на XX век значително количество ръкописи били доставени също и в музеи в Западна Европа, където към тяхното изучаване вече могли да пристъпят специалисти – лингвисти и палеографи. А. А. фон Лекок и Ф. В. К. Мюлер изтъкнали индоевропейската основа на неизвестния език, а през 1908 г. водещите изследователи Е. Зиг и В. Зиглинг² потвърдили неговия индоевропейски характер, като нарекли този език „тохарски“, съставили първата граматика и установили наличието на два диалекта – А (източен) и Б (западен). Голямо събитие станало публикуването през 1958 г. от В. Варабьев-Десятковски на фрагмент с речник на санскрит и тохарски Б от архива на Петровски. Както този малък речник, така и бележките на преводачите в полетата и на гърба на ръкописите свидетелстват колко сериозно внимание е отделяно за разпространението на будизма и колко отговорно обитателите на манастирите са се отнасяли към превода на свещените кни-

Руините на древното царство Лоулан

ги. Освен за будизма, тохарските езици са служили също и за проповядване на манихейството, което се потвърждава от две важни открития, датирани през X в. Единият ръкопис е двуезичен (на тохарски Б и древнотюркски) с химн на Мани, вторият е на средноперсийски и съдържа химн-обръщение към Исус Христос.

Към настоящия момент общият брой на писмените паметници е около 3200 ръкописа и фрагмента, като от тях близо 500 са на тохарски А. Ръкописи с текстове на тохарски Б (западен) са открити в районите на Куча, Карашар и Турфан, а на тохарски А (източен) – около Карашар и Турфан. Като цяло са датирани към VI–IX в., като най-старият манускрипт (от Куча), написан в архаичен стил, може да бъде отнесен към V в. от н.е. Последните текстове на тохарски са датирани към X в., вероятно дори и към XI в. През VII в. тохарски А е бил вече мъртъв език, напълно неразбираем за носителите на тохарски Б, и е бил съхранен единствено в манастири на изток от Таримската котловина, където е използван в свещенослуженията. Към средата на X в. същата съдба

ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ

застигнала и тохарски Б, когато преписвачите просто копирали сакралните текстове, без да разбират смисъла им.

Анализът на думите, които били заимствани от средноиранските езици (согдийски, хотански и особено бактрийски) показал, че през времето на управлението на Канишка (началото на II в. от н.е.) вероятно все още е съществувал един общ, не разделен на А и Б, тохарски език. Разликите между езиците се обясняват с дългия период на независимо развитие, продължил приблизително между 500 и 1000 години, а също и с това, че на по-късен етап тохарски А в по-голяма степен е бил подложен на влиянието на тюркските езици. В резултат на фонологичен анализ, в тохарски Б се открояват три диалектни групи: източна, централна и западна, която е и най-древна. Т. Бароу, въз основа на документи от III в. от град Ния, столица на царството Крорайна (Лоулан), достигнал до заключението за възможно съществуване в южните части на басейна на р. Тарим на трети език – тохарски В.

Много учени са отричали определението „тохарски“ по отношение на езика на документите от Куча, Карашар и Турфан, като такова, което не отразява самоназванието на народа, оставил текстовете. Всички те осъзнавали изкуствеността на подобна теза – приписване на името „тохарски“ на „неизвестния език“, въз основа на данните, извлечени от гръко-римските писмени източници. В античната традиция са известни само три народа, които могат да бъдат асоциирани с територията на Китайски Туркестан – серите, тохарите и фруните (фауните). Логиката на последвалите разсъждения е съвсем проста: щом езикът на ръкописите е индоевропейски (но не ирански или индийски), а серите са китайци и фруните – хуни, както смятали неясно защо повечето изследователи, то текстовете са оставени от тохарите.³

През 1938 г. В. Хенинг анализирал документ от втората половина на VIII в., съставен на т. нар. „хо-

тано-сакски“ език, в който са изброени народи, сред които се споменават и „ttagara“, като обърнал внимание върху периодично срещащото се в различни текстове наименование на народ или област „четирите Ttogr(y)“. Според автора, тази област съответства на владенията Argi или Arki (на санскритски Agni), разположени в източната част на Таримския басейн, и точно с тамошните жители трябва да се свърже тохарски А. От този момент определението „тохарски“ по отношение на езика на източно-туркестанските ръкописи, макар и с определен скептицизъм, трайно навлязло в научен оборот и се запазило дори тогава, когато било относително точно установено самонаименованието на носителите на тохарски А – „ärsi“ и на тохарски Б – „kušāññe“.

След 1945 г. дискусиата за тохарските езици, наименованието им, географията, етническото самоопределение и участието в историческите процеси в Централна Азия придобила доста ожесточен характер. Достатъчно е да се отбележи, че в нея взели участие най-видни учени от различни страни и специалности. За историците „камък за препъване“ станал въпросът как да бъдат съвместени откъслечните сведения от гръцките и римски антични източници за тохарите с не по-малко кратките данни на китайските хроники за владенията и жителите в Западния край и как се отнасят те към носителите на тохарските езици. В заключение, дискусиата не довела до ясни резултати, а показала цялата сложност на проблема, наречен „тохарски“. Неговата същност забележително е формулирана от И. Умняков:

„Въпросът за тохарите като цяло се основава на сравнително бедния фактологичен материал, като повечето мнения представляват предположителни хипотези, които от своя страна стимулират по-нататъшното изследване. При съвременното състояние на знанията всички разсъждения за тохарите, техния език и произход няма да са убедителни, докато:

Стенопис с предполагаемо изображение на тохарски принцове от колекцията на Музея за азиатско изкуство в Берлин, датирани към V-VI в.

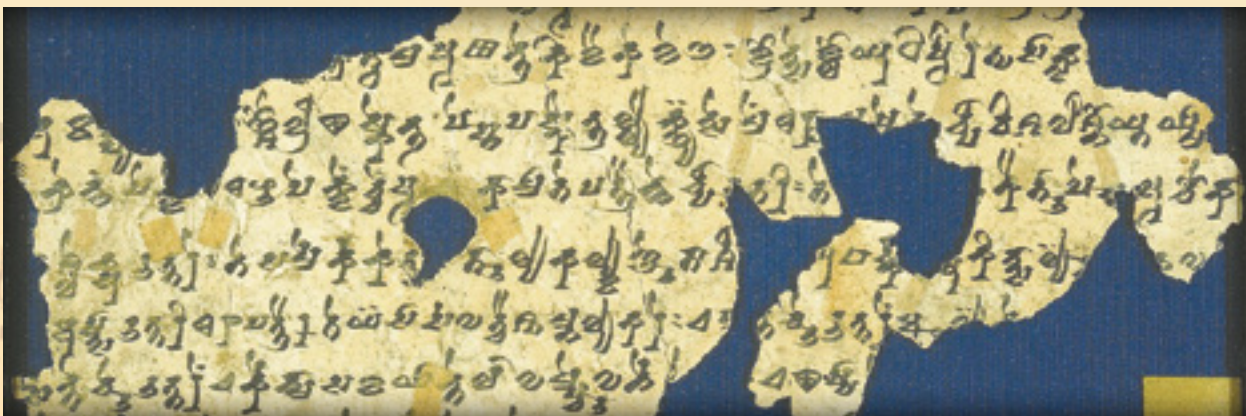
- не бъде остъществен пълен анализ на лингвистичния материал, придобит в Източен Туркестан;
- не бъдат изведени в научен оборот повече неизползвани досега китайски източници за тохарите (юе-джъ) и не бъдат отново проверени неясните взаимовръзки между раннокитайските и западните сведения за тохарите;
- не бъде изяснен преобладаващият сред тях антропологичен тип³.

Като четвърта точка мога да прибавя и провеждане на археологични изследвания.

Лингвистите, за разлика от историците, стъпвали на реален фактологичен материал, благодарение на което постигнали съществен прогрес в определяне на мястото на тохарския език в общото индоевропейско семейство. След установяването на два тохарски езика (не диалекта), които се характеризирали с необикновена архаика, се изяснило, че те се отнасят към западната група *centum* на индоевропейските езици. Този факт впечатлил анализаторите особено силно, доколкото подривал самата основа на сравнителното езикознание – традицията на разделяне на индоевропейските езици на две групи: *centum* (западна) и *satem* (източна). Първоначално лингвистите обърнали внимание на приликата на тохарските езици с итало-келтския (Х. Педерсен, Ф. Зомер, А. Валде), против което категорично възразил Й. Покорни, разглеждащ тохарския като тракийски или трако-фригийски диалект, който имал родство с арменския. В хода на по-късните анализи изследователите обърнали внимание на особено тесните връзки, които обединявали тохарския с трако-фригийския, германския и балто-славянския език.⁴ Както винаги, напълно оригинална идея за произхода на тохарите предложил през 1962 г. изключителният учен В. Б. Хенинг (1908—1967). Първоначално прототохарите били многочислен народ, състоящ се от много колена, говорещи на разни диалекти. Доколкото архаичните тохарски езици се отделили от прото-индо-европейската общност сравнително рано, те непременно трябва да са попаднали в сферата на влияние на Близкия Изток и съот-

ветно да са оставили следи в писмената традиция на Месопотамия. Ако индо-ариите след разпада на индоиранското единство (нач. III хил. пр. н.е.) се откриват в източниците (сред. II хил.), то значи сме в правото си да очакваме споменаване на тохарите към началото на II хил. или дори по-рано. С тази логика Хенинг обърща внимание на името на страната и народа *Guti* (*Kuti*) или *Gutium* (*Kutium*), фиксирано най-рано в клинописни документи, отнасящи се към края на раннодинастичния период (XXIII в. пр. н.е.) на акадската династия от времето на Нарам-Сина (един от най-великите завоеватели в историята на древен Вавилон). Хенинг привежда откъс от „Хроника на Вайднер“, където е описана яростта на Мардук против Нарам-Сина, на която послужили отрядите *Gutium*. Под ударите на гутите (кутите) Акадското царство било победено и западнало, като в Месопотамия настъпило управлението на т. нар. „кутийска династия“ (ок. 2100 г. пр. н.е.), което продължило по различни изчисления между 91 и 125 г. За управление на подчинените територии гутите избрали планините на Западен Иран, някъде в долината по долното течение на р. Заб. Хенинг приема мнението на А. Унгнад за пристигане на гутите на изток от „Руски Туркестан“, но предпочита като вероятна изходна територия южните руски равнини, откъдето гутите най-вероятно са проникнали в Месопотамия през Дербентския превал (Каспийските порти).

Фрагмент от ръкопис на Тохарски Б от VII в.

ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ

След изхода на гутите от Месопотамия някаква част от този народ останала по северните граници и от време на време споменавания за тях, често като обект на търговия с роби, се срещат в по-късни времена. Често в текстове, като надписите на Хамурапи (1792—1750 г.), се посочва физическата и етническа разлика на пограничните народи, чиито „хълмове са далече и чиито езици са странни“, с жителите на „ниските земи“. Надписът на Хамурапи съдържа заедно с *Gutium* и страната *Tukriš*, чиито земи били разположени на изток/североизток от *Gutium*. *Tukriš* (пак с *Gutium*) и царят *Kiklipatalli* са споменати в повест от Богазкьой за доисторическия цар на Елам. Постоянно наблюдаваната взаимовръзка между *Gutium* и *Tukriš* позволила на Хенинг да предположи, че „тукритите и гутите били два близки съюзнически братски народа, които дошли заедно в Западна Персия и я напуснали заедно малко преди края на III хил.“ В самия край на III хил. тези народи мигрирали от Северозападен Иран на изток, където се разселили на обширното пространство от Китайски Туркестан до провинция Гансу, на запад от р. Хуанхъ.⁵ Част от населението започнала да води уседнал живот, друга – номадски, което във времето, заедно с географския фактор, довело до езиковото отделяне. От Западна Гансу по-подвижните номади се придвижили по-на Изток, където (след повече от 1500 г.) попаднали в полезрението на китайските хронисти (II в. пр. н.е.) и те фиксирали тяхното самоназвание гутити с два йероглифа, които на съвременен китайски звучат като юе-джъ. По този начин, *Guti* (откъдето е *Kuči*) и *Yüeh-chih* са абсолютно еквивалентни, така както и *Tukri* е идентично с по-късното *Tuγri* и *Tuxār*. След време както *Tuγri*, така и *Kuči* са служели и за политическо и географско обозначение на цялата област между Куча и Турфан, известна като „Земята на четирите *Tuγri*“: *Kuči* (тюрк. *Küsân*) на запад, *Agri/Qarašahr* на изток, *Turfan* на североизток и районът на север от Турфан – *Bišbalik*.

Хипотезата на Хенинг, с изключение на тезата за идване на прототохарите от южноруските степи, изцяло поддържат Т. В. Гамкрелидзе и В. В. Иванов. Авторите повторно внимателно анализирали хронологията на събитията от близоизточната история, свързани с *Guti* (*Kuti*). Първите писмени сведения за навлизания на гутити в северните области на Месопотамия се отнасят към времето на Шаркалишари (управлявал от около 2230 г.), син на Нарам-Сина. След периода на „господството на кутите“, през старовавилонския период (в нач. II хил. пр. н.е.) съобщенията за *Kuti* се отнасят към по-отдалечените североизточни части, където те периодично се съюзявали с невавилонски народи. Гутите са споменати и в клинописни текстове от новоасирийския и нововавилонския период (910—540 г.), но според автори-

те това е отглас от традицията и посочва географско пространство, а не конкретен етнос.

Гамкрелидзе и Иванов, както преди това и Хенинг, достигат до извода, че прототохарския език към III-II хил. вече се състоял от два отделни диалекта, които са причината за известните от средновековните текстове от Източен Туркестан езици *Kuči* и *Tuγri*. Реконструкцията на най-древната история на тохарските езици, изложена от авторите и в други техни разработки, в общи линии изглежда по следния начин:

1) Към V хил. късно-индоевропейската общност се разпаднала на два диалектни ареала. Тохарският влязъл в група с хетския, италиийския, келтския и фригийския; другата група включила гръцки, арменски, индоирански и, вероятно, германски и балто-славянски диалекти.

2) В края на V—нач. IV хил., поради разделянето на общия индоевропейски ареал в Анатолия тохарският излязъл от първоначалния ареал, а келто-италийската диалектна общност се обединила с „древноевропейската“.

3) През IV—III хил. започват продължителните контакти на тохарския с анатолийския, а също и с диалектите от армено-гръко-индоиранската група, които имат обединяващи ги черти.

4) Не по-късно от III хил. носителите на армено-гръко-индоиранския диалект останали в Предна Азия, докато прото-тохарите се приближили към носителите на древноевропейските диалекти – келтски, италијски, илирийски, германски, балтославянски.

5) От края на III хил. тохарите, заедно с носителите на западноиндоевропейските диалекти, започнали миграция през Средна Азия, на територията на която до края на II хил. контактували с носителите на източноиранския диалект (след разпада на индоиранското единство).⁶ Контактът с източноиранския, продължил през цялата история на тохарските езици, започнал в процеса на миграция на тохарите или го предшества. Най-ранните контакти на тохарския с иранския възлизат към I хил. и са свързани не толкова с авестийските и древноперсийските езици, колкото с някакъв неизвестен древноирански диалект, по всяка вероятност, далечен предшественик на съвременния осетински език.

6) На границата на II—I хил. вероятно, в Средна Азия се образуват многочислени угро-фински и тохарски лексически и фонологични близости, въз основа на което се предполага дори двуезичие на контактуващите групи от тохарски и пра-угро-фински произход.

7) Както изглежда, през I хил. стават заимстванията от тохарските диалекти, фиксирани в ранния пратюркски език. Отбелязано е, че „някои от предполагаемите заимствания в пратюркския език възлизат или към неизвестен пратохарски диалект, или към близкородствен индоевропейски език”. Тохарската система и формата на писмените знаци послужили също за модел на тюркското руническо писмо. Тохаро-тюркското взаимодействие продължило с прекъсвания през целия период на писмената история на тохарските езици, които често служели за предаване на източноирански и санскритски думи в древнотюркския, а също и в монголския. Допуска се възможност за ранни контакти на тохарите с носителите на източноалтайските езици, като корейските.

8) Към III в. пр. н.е. се отнасят фактите за първи контакти между тохарския и древнокитайския език, при което заимстването на думи протичало както от тохарски към китайски, така и обратно. Иванов обръща особено внимание, че не бива да се преувеличават, както се получава при някои учени, мащабите на тохаро-китайските взаимовръзки, доколкото дълго преди това вече съществувало взаимодействие между индоевропейски и сино-тибетски диалекти. „Част от безспорните и ранни индоевропейско-китайски езикови и културни връзки могат да бъдат приписани на сметката не на тохарите, а на някои други, изчезнали след това индоевропейски племена, разпространили се в източна Евразия”.

При най-новите изследвания в областта на сравнителното езикознание излиза неизвестен засега централноазиатски език. Г. Карлинг, като отбелязва известния факт за липса на връзки между тохарския и общия индоирански, разглежда въпроса за контакти на тохарския с индоарийския, вероятно станали не по-късно от II хил. В резултат на това се откриват редица ранни заимствания и в прото-

тохарския, и в индоиранския (ранния индоарийски, а вероятно и в китайския) от един и същ непознат език-донор, който съществувал някога в Централна Азия.

За означаване на населението в Източен Туркестан древните китайци използвали термина „да юе-джъ” („големите гуты”) – племенен съюз, в който по всяка вероятност включвали и тохарите. След поражението от хуните през 174 г. пр. н.е. те отишли в Средна Азия и в края на II в. покорили Гръко-Бактрия и основали могъщата Кушанска империя, която съществувала до средата на III в. от н.е. Въпросът за съгласуването на етнонимите юе-джъ-тохари-кушани, титулатурата и имената на царете от Кушанската династия се явил същността на прословутия „тохарски проблем”, така добре формулиран от Умняков, който е далече от разрешаване дори и в наши дни.

Последователността на събитията от историята на етноса юе-джъ детайлно е изложена в статията на Ю. Ръорих. Първоначално народът на да-юе-джъ, в който може да са влизали и други етнически елементи, заемал територията между оазиса Дунхуан на запад и град Ганджоу на изток, заедно с южномонголския степен пояс на север.

Между 174 и 165 г. пр. н.е. да-юе-джъ били принудени да тръгнат на запад към Тиен Шан, което хунну по всякакъв начин възпрепятствали. В района на източен Тиен Шан юе-джъ срещнали племето усун, „по произход сармати”, чиито станове заемали територията между езерото Лоп на юг и Алтай на север. Като били от 176 г. васали на хунну, усуните през 160 г. помогнали за поредния разгром на юе-джъ, като постигнали политическа власт над тях и ги изтикали още по-на запад. Западно от езерото Исък-Кул юе-джъ се сблъскали с племената на саките (скитите) и ги изтикали на югозапад – в Согдиана. Движейки се след тях, юе-джъ между 133 и 129 г. разположили своя главен лагер около град Дзиеншъ (Jianshi cheng, вероятно някъде в Согдиана). Към 130 г. пр. н.е., като прекосили Амударя, навлезли в Гръко-Бактрия, но лагерът им останал на север. В новозавладените земи, с коренно ираноезично население, юе-джъ организирали пет владения: Сюми, Шуанми, Гуйшуан, Сидун и Думи. Към средата на I в. пр. н.е. упра-

вителят на Гуйшуан Куджула Кадфиз подчинил другите и основал Кушанската империя – Кушаншахр. Имената на Кушанските управници, като Канишка, Хувишка, Вашишка, които включват суфикса -šk-, Иванов предлагал да бъдат обяснени с тохарски произход, но срещнал рязкото неодобрение на специалистите по иранско езикознание. Иранските етимологии по-добре подхождат на изброените имена, макар и да не се потвърждават от материалите на бактрийски език.

И в миналото, и днес повечето учени са съгласни, че данните от китайските хроники за юе-джъ съответстват на сведенията от гръко-римските източници от II в. пр. н.е. до II в. от н.е. за тохарите. Сред народите, завоювали Гръко-Бактрия, освен аси, пасиани и сакараули, са посочени и тохарите. Около 128 г. пр. н.е. владенията на юе-джъ още били по поречието на р. Амударя, в 124-123 г. царят на Партия Артабан загинал във война с тохарите.

Превод със съкращения по: Сверчков, Л. М. *История изучения и лингвистический анализ тохарских языков* – В: БЭИП «Суюн», Т. 3, Ноябрь 2016, №10 [1,2], с. 806—824.

¹ По-подробно виж в: Сверчков, Л. М. *Тохары: Древние индоевропейцы в Центральной Азии*, Ташкент: SMI-ASIA, 2012.

² Emil Sieg и Wilhelm Siegling до края на дните си (края на 40-те години на XX в.) имат редица академични публикации в тази област, като предприемат и критични издания на текстовете (бел. прев.).

³ Може да се предположи, че възникването на труднопреодолимия догмат за идентичността на китайците със серите и на хуните с фруните възлиза към XIII в. и мисиите на Дж. Карпини и Г. Рубрук. Но остава открит въпросът – ако китайците са серите, то кои тогава са хините (сините)?

⁴ Бележка от редактора на The Bulletin of Ethnogenomics-Historical Project «Suyun» (БЭИП «Суюн»): Заключениета на тези учени относно особено тесните връзки, които обединяват тохарския с трако-фригийския, германския и балто-славянските езици, се потвърждават, според Б. А. Муратов, от данните на ДНК анализите, според които първите носители на тохарските езици, заедно с прото-келтите, прото-балто-славяните и прото-германците, са потомци на подгрупа R1a-Z282.

⁵ Потвърждение за идеята си Хеннинг вижда при съпоставяне на археологичните материали от доисторически Иран и Древен Китай, публикувани от Е. Херцфелд – приликите им са дотолкова безспорни, че изключват всякаква възможност за независим произход.

⁶ Армено-гръко-индоиранската диалектна общност първоначално се разделила на гръцка и армено-индоиранска; най-късно към началото на III хил. се отнася обособяването на индоиранския и арменския език; разпадът на индоиранския се отнася към края на III хил. Липсват признаци за контакт между тохарския и общоиндоиранския език.

Пътищата на коприната в периода III в. пр.н.е. - I в. н.е.

Към това време се отнасят имената на народността Θαυουροί, гората Θάουρον и града Θουαρά πόλις, разположен в източния край на търговския път в Гансу. За тохарите пише около 125 г. пр. н.е. Дионисий Периегет: „И тохарите, и фруните и варварските племена на серите – те, като отхвърлят бикове и овцете, събират пъстри цветя в пустинята, правят хубави дрехи, забележителни, прилични в шарките на ливадните цветя; с това може и трудът на паяците да се мери”. Град Тогара приемат, че е Ганджоу, но Ю. Ръорих обръща внимание на един източноирански документ, в който са споменати заедно и Тогара и Ганджоу (kamācū). Възможно е Тогара да съответства по-скоро на Увей (Ланджоу), в който е живял и работил Кумараджива (344—413), който се прославил с преводите си на китайски език. Роден в Куча,

Кумараджива е тохар по майка и превеждал от санскрит названието tukhāra със сяо юе-джъ.

Малки (сяо) гуты започнали да наричат тази част от народа на юе-джъ, която останала в шатрите на усуните, и именно в тях Ю. Ръорих вижда създателите на тохарските текстове от V-VIII в. Едни родове на сяо юе-джъ продължили да живеят в Гансу, в планината Наншан – през 121 г. пр. н.е. те заемали района между Суджоу и Ганджоу и постепенно се смесили с тибетските племена цян. Други живели в планините на югозапад от Дунхуан, на 100 ли на юг от Гаджоу, където са споменати чак през 932-942 г. от н.е. Племето чжън-юан, което живеело на запад от Дунхуан и на юг от езерото Лоп, също било приемано като потомци на малките гуты. В тибетската литературна традиция има данни за две тохарски провинции: на североизток и на северозапад от Тибетското плато, както и на югозапад от Памир.

冰心 作品中的 基督教之道

По пътя на християнството в творчеството на Бин Син

Автор: Александрина Тодорова, Софийски университет „Климент Охридски“

Християнските концепции и тяхното отражение в китайското общество в началото на XX в.

Китайската литература е изключително комплексно явление. Хилядолетното ѝ развитие е събрало в себе си спецификата на всяка династична епоха и индивидуалните особености на отделните писатели. Литературните текстове включват в тъканта си мито-фолклорна фантастика, философска и религиозна тематика, лирика и научни изследвания на автори с различен пол, произход и социален статус – мъже, жени, обикновени хора, литератори, аристократи, държавници, шамани и интелектуалци. Много от творбите отразяват конкретни явления от различни епохи – политически конфликти, военни сблъсъци, природни бедствия и други събития, засягащи бита на хората, разбуджат умовете на литераторите още от дълбока древност.

Белег в развитието на литературата оставят и далекоизточните и централноазиатските мистични учения, които от гледна точка на западното разбиране могат да се възприемат като религиоподобни доктрини. От една страна, в литературата отражение намират конфуцианските идеали за политическа стабилност, социална йерархия и морал; от друга, темите плавно преминават към даоисткия копнеж по природата и безсмъртието; а от трета, будизмът събужда интереса към идеята за потапяне в други светове.

Интересно явление е проникването и развитието на християнството в Китай. Въпреки че първоначалното му навлизане се свързва с времето на династия Тан (唐朝, 618–907), през следващите няколко епохи развитието му като че ли замира, чак до XIX и XX в., когато има своеобразно възраждане на християнството в цяла Югоизточна Азия, включително и в Китай. Именно това е времето, когато в империята

навлизат осезаемо влиянията на западните култури като цяло. В съответствие с тези процеси китайският литературен свят претърпява значими промени. Множество млади интелектуалци насочват вниманието си към литературните традиции, утвърждавайки идеята, че е време за промяна, която трябва да започне първо от езика, на който се пишат творбите. С упадък на имперското управление в началото на XX в. и свалянето на последната династия през 1911 г. се отварят хоризонти за посрещане на нови перспективи, издигат се нови еталони за социален и нравствен живот.

Анализът на историческото развитие на ученията в Китай показва, че конфуцианството е силата, която доминира в съзнанието на хората и движи обществото повече от две хилядолетия. Една от причините за приоритетната му позиция пред останалите доктрини е широкото му приложение като инструмент в политическия живот на различни нива. Конфуцианството подчертава колко е важно развитието на характера паралелно с интелекта, упражняването на умереност в желанията и доброто отношение спрямо останалите членове на обществото, включително и по-възрастното поколение. В сферата на човешките взаимоотношения опорните точки на конфуцианството са напълно в духа на християнска-

та заповед: „Обичай ближния си!“. По-късно, в рамките на политическата практика, високо започва да се цени онзи аспект на учението, който конституира човешките взаимоотношения според строго определената йерархия и социален статус.

Движението „Четвърти май“ от 1919 г. става причина за появата на критичен поглед към устоялите на времето постулати на конфуцианското учение и тяхното отричане. Именно в този период множество китайски интелектуалци са изложени на влиянието на европейските концепции, в това число немалко

дейци в областта на философията, изкуството, историята, социалните науки и литературата проявяват интерес към християнството като научен предмет на изследване. Литературата и изкуството традиционно също са полета за представяне и критика на теоретични въпроси относно различни явления, но със свободата на художествените средства.

За връзката между творчеството на китайските писатели и християнството, проф. Ма Дзя от Нанкинския университет (马佳) излага интересна теза в книгата си „Скитане под кръста“ (《十字架下的徘徊》), посветена на този проблем в модерната китайска литература. Според него, отношението на китайските писатели към християнството е много по-сложно и противоречиво, отколкото към други западни културни форми и философии. От една страна, за авторите е характерно търсенето на някои ценности, които християнството притежава и експлицитно отразява, но от друга, налице е стремежът на китайците да не се идентифицират строго с конкретни, чужди за китайската култура концепции и практики. Следователно, съществува една традиционно предопределена преграда между китайското съзнание и християнството.

Въпреки това, по това време вече осезаемо започва да се чувства влиянието на християнското учение и неговата книжнина върху китайската литература – множество творци от този период започват да използват идиоми, концепции и изрази, повлияни по един или друг начин от Библията. Четирима от най-известните модернисти – Сю Дишан (许地山, 1893–1941), Лин Ютан (林语堂, 1895–1976), Бин Син (冰心, 1900–1999) и Лао Шъ (老舍, 1899–1966) са покръстени в християнската вяра. Други литератори получават образование в църковни училища, а трети черпят от това, което са видели и научили по време на висшето си образование в християнски държави.

Раждането на една от най-плодовитите писателки в съвременната китайска литература

На фона на болшинството китайски поети от XX в., които съсредоточават тематично творчеството си основно върху наболели социални проблеми и конфликти, изразяват идеята за революцията, пренебрегват вътрешния живот и интимното като проблематика, се отличава известната с противоречивия си псевдоним писателка Бин Син (冰心 – „Ледено сърце“). Тя е смятана от литературните критици за „писател и философ на любовта“ и е един от основните примери за женско присъствие и принос в китайската литература. Творчеството ѝ обхваща практически целия XX век и преминава през различни жанрове, като голяма част от нейния живот и литературно наследство е посветен на детската проза. Една от основните характеристики на писателския почерк на Бин Син е присъствието на християнски елементи, което постепенно се засилва като прогресивна тенденция в творческото ѝ развитие.

Истинското име на писателката е Сиу Уанин (谢婉莹). Тя израства в либерално семейство, което отваря пред нея вратите към познанието – път, по който тя тръгва, противно на традиционните разбирания за позицията на жената в китайската йерархия. Майката на Бин Син я учи да чете и да пише още в най-ранна възраст. На шест години започва обучение в традицията на конфуцианството, заедно с братовчедите си, под грижите на частен учител. Обсегът на литературните ѝ хоризонти се разширява прогресивно и тя се запознава с класически китайски произведения като „Трицарствие“ (《三国演义》) и „Записки за странното, написани в Кабинета на Приказливия“ (《聊斋志异》). Една от водещите фигури в живота на Бин Син е нейният дядо – ерудиран човек с достъп до интелектуалните кръгове. Двама негови близки приятели, които са допринесли за китайското културно развитие, също повлияват положително с трудовете си за израстването на Бин Син. Единият от тях – Лин Шу (林纾, 1852–1924) – е изтъкнат преводач от френски и английски език, чрез когото до китайската култура достигат много западни литературни произведения. Чрез него Бин Син се докосва до известни творци и романи. Другият ерудит е Йен Фу (严复, 1853–1921), благодарение на когото много от западните научни теории стават широко достъпни и познати на китайското общество, включително и идеята на Дарвин за естествения подбор.

Друга значима фигура в живота на Бин Син е

Бин Син

нейният баща. Той дава пример с изключителната си отдаденост на семейството и военната служба, която по онова време е негова професия. „Бащината фигура“ като архетип оказва силно влияние по-късно върху живота на поетесата и тя продължава да следва този образ чрез възхищението си към индийския поет Рабиндранат Тагор или мисионера Джон Лейтън Стюарт (司徒雷登), който е и първият ректор на Университета Йендзин (燕京大学). Във връзка с този архетип е и нейното разпознаване и разбиране на фигурата на Бог Отец.

Истинската среща на Бин Син с християнството става през втората година от нейното обучение в американската мисионерска академия в Пекин. Освен предразполагащата учебна среда, в курса на обучение е заложено и изследване на Библията. Тогава Бин Син се разпознава в идеята за „всеобщата любов“ и приема тази концепция като свързана с екзистенциалната ѝ същност. Това по-късно ще доведе до написването на текстове, които дават основание тя да бъде еднозначно определена от критиците като „писател и философ на любовта“. В определен смисъл, Бин Син се вписва в класическия образ на китайската жена – състрадателна и почтена, търсеща любовта и всеобщия мир между хората. Едва на 19 години, нейното съзнание се занимава с основните проблеми на китайското общество. Изпитва дълбока емпатия към страданията на народа и търси начини за разрешаване на наболелите социални въпроси – цялата им сложност и нейната лична интерпретация намират израз в кратки есета, посветени на конкретни проблеми (《问题小说》). Освен че е един от първите автори, които се осмеляват да засегнат подобни теми, Бин Син се отказва от вече утвърдените похвати в този жанр и изгражда свой маниер на писане.

Семейна снимка на бъдещата писателка (в ляво) с нейния брат и баща

По-съществената предпоставка за творческите ѝ търсения е отражението на действителността върху нейния вътрешен свят. Китайската менталност е настроена да търси функционалността и практичността в заобикалящия свят, в човека и човешките взаимоотношения, в обществото, във възприятието на нещата, които достигат до съзнанието. В този смисъл, конфуцианската традиция векове наред е ефективна в кодифицирането на отношенията между хората в социума и на политическия живот, като това е осъществено на базата на строго спазване на йерархии и принципи. За разлика от младежите на нейната възраст, Бин Син е разочарована от моралната нищета, останала след колапса на тази прагматична обществено-политическа, но и философска идеология, по-конкретно от рухването на конфуцианската етика и отстъплението на общоприетите вярвания в периода на движението „Четвърти май“. Промените в етичен план тласкат Бин Син да приеме позиция, да види себе си като състрадателната личност – личност, която се стреми да се препотвърди чрез великите принципи на християнството. В това отношение, тя много напомня за Симон Вейл (1909–1943).

В автобиографията си Бин Син много детайлно описва момента на своето разпознаване на вярата – изправена пред картина (случай, който прилича на известното преживяване на о. Сергей Булгаков, изправен пред Сикстинската Мадона на Рафаело през 1898 г.), интерпретираща притчата за изгубената овца от Новия завет (Лука 15:4). Картината представлява трогателна сцена на пастир, който спасява отклонило се от стадото изгубено агне, озовало се върху

скала, заобиколена с пропасти и гладни орли, готови да го нападнат. Изгубената овца представлява алегоричен образ на падналото човечество, което в сравнение с Ангелския свят (стадото) е по-

слабо и по-малобройно. Бин Син вижда в образа на агнето себе си, изгубена в коварния свят, заобиколена от множество нерешими проблеми. Тя разпознава своя единствен спасител в лицето на пастира, който според библейската концепция е Бог Син. Бин Син пише още, че оттогава тази притча оставя неизличим белег в съзнанието ѝ, доказателство за което са реминисценции от нея в някои по-късни произведения. От този първоначален момент нататък, Бин Син пренастройва начина, по който гледа на себе си и отношението си към другите човешки същества, начина, по който отнася себе си към Бог и вселената. В тази духовна рамка писателката успява да намери пътя, който усеща, че Творецът е отредил за нея и хората като цяло. Благодарна е за своята роля в реализирането на концепцията за любовта, защото според нея, именно любовта липсва на хората като незаменим антидот за обществените проблеми.

Семейството на писателката през 1939 г.

Бин Син през 1973 г.

Според анализатори на нейната поезия, една от най-ранните появи на образа на Бога се намира в стихотворението ѝ „Здрач“ (《黄昏》), което силно наподобява молитва. Още в него е заявена посоката на духовните търсения на Бин Син.

《黄昏》

上帝啊！
无穷的智慧和，
无限的奥秘，
谁能够知道呢？
是我么？是他么？
都不是的，
除了你从光明中指示他，
上帝啊！
求你从光明中指示我，
也指示给宇宙里无量数的他。阿们。

Всемогъщи Боже!
Неизчерпаемата мъдрост Твоя,
Безграничната мистерия Твоя,
кой може опозна?
Нима аз? Нима той?
Никой от нас, Боже,
освен ако не ги явиш изсред Светлината.
Моля те, направлявай ме изсред Светлината,
и направлявай своите безбройни чада из Всемира.
Амин!

През 1920 г. Бин Син става християнка. Всеки стих от нейната поезия през този период внушава как Бог съществува навсякъде – от блясъка на звездите до шумоленето на листата. Въпреки силното религиозно чувство, Бин Син не се вписва напълно в очертанията на християнската доктрина като типичен, отдаден на вярата монотеистичен християнин. Това може да се обясни с нейната наследена традиция, а и с толерантната ѝ природа. Наред с това, трябва да се отбележи, че Бин Син не посещава църква и не е част от институционализирания църковен живот. Кръщението ѝ става в тесния кръг на нейната учителка (мисионерката Грейс Бойнтън) и един свещеник.

В началото на 1921 г., Бин Син пише кратки стихове, които събира в колекция, наречена „Псалми“ (《圣诗》). Повечето текстове са посветени на вярата и са свързани с онези мотиви от Библията, които са оставили най-ярко отражение в съзнанието на поетесата в субективното преживяване на вярата, като „Полунощ“ (《夜半》), „Привечер“ (《傍晚》), „Живот“ (《生命》) и др.

В следващия етап от творчеството си Бин Син

пише стихове, които разкриват на читателите великолепни природни картини, като бурни морета и необятното, изпълнено със звезди, небе. През 1923 г. тези текстове са публикувани в стихосбирката „Звезди“ (《繁星》). Тази стихосбирка съдържа 164 номерирани стихотворения без заглавия. В биографията си Бин Син пише, че звездите са доста ярък образ в нейния живот и обект на съзерцание още от детството. В някои нейни творби звездите придобиват антропоморфни качества – те блещат в необятното, тъмносиньо небе и като че ли разговарят, другаде се възприемат като направляващи знаци.

Пишейки от гледната точка на жена, израснала и обучена в християнска среда, Бин Син популяризира онова, което определя като „философия на любовта“ в произведенията си, насочени към децата. Те отразяват най-добре нейния прочит на идеята за всеобщата любов. На фона на характерните за онази епоха текстове, които използват фабулата на приказките, за да разкрият грозната страна на обществото, изпъква чувственият литературен похват на Бин Син, отразен ярко в книга-

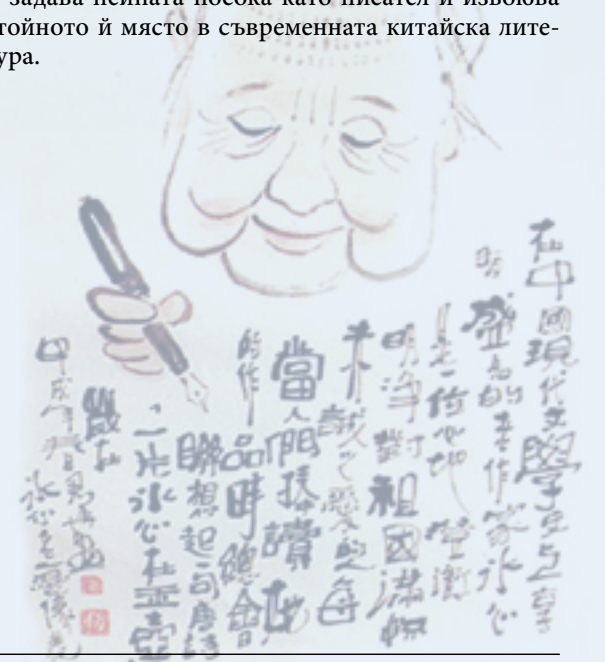
Бин Син, 1989 г.

та „До младите читатели“ (《寄小读者》) от 1926 г. Първоначално тези разкази са публикувани като притурка към вестник, но след това са събрани в самостоятелно издание. Специфичното за текстовете е, че всеки от тях е написан във формата на писмо, което е адресирано до младите читатели. В първото „писмо“ Бин Син споделя, че целта ѝ е да използва „езика на децата“, който смята за „езика на невинните“, защото децата не са покварени от света. Произведенията са отражение на женствеността и деликатността на авторката, на топлина и любов. Тематиката на текстовете е сравнително тясна, защото не излиза от рамките на майчината любов, човешката грижа, невинността и помощта.

Бин Син включва още и образите на морето, планините, звездите и рисува картини за своите млади читатели с любимите си символи, съпътствали я от ранното ѝ детство. На няколко места в книгата тя споменава Бог, Исус Христос, както и прави други препратки към християнски мотиви, които са източници на нейното вдъхновение. Тази книга събира по малко от всички етапи в творчеството на Бин Син, но в крайна сметка в центъра изпъква любовта, която е вдъхновена от неразривната връзка между майка и дете, подкрепена от християнската концепция за добро, и трансформирана като универсална обич към близки, приятели и дори към всички хора.

Творчеството на Бин Син успява автентично да улови определени настроения и нагласи в китайското общество от първата половина на XX в. Нейните текстове са подпечатани с романтичните копнежи

на младото поколение, с радостта от живота, но и с носталгия по отминалите времена. Бин Син използва словесното майсторство на народната традиция и чрез семплата стилистика, изказ и структура на най-получливите си творби се утвърждава като едно от по-особените присъствия в интензивните нови литературни процеси. Този ѝ подход, свързан с търсене на простите, първични форми, я превръща в един от пионерите на китайската детска литература. От друга страна, силното влияние на християнството не само върху творчеството, но и върху личния ѝ живот, задава нейната посока като писател и извоюва достойното ѝ място в съвременната китайска литература.

浅谈新时期对外汉语教师的职业素养

— 以保加利亚索非亚孔子学院下属普罗夫迪夫大学孔子课堂为例

保加利亚索非亚孔子学院 王莹 任治叶

“汉语热”在全球持续升温，汉语作为第二语言学习者的人数急剧增加，2004年全球汉语学习者不足3000万人，到2015年全球汉语学习者已达1.2亿人。汉语学习热带来的对外汉语教师的供不应求状况短期内还将存在。相关报告：智研咨询发布的《2015-2020年中国对外汉语培训市场专项调研及投资战略研究报告》。隶属教育部的国家对外汉语教学领导小组办公室（简称“汉办”）相关负责人表示，“汉语热”已成为全球语言交际系统中的一种普遍现象。近年来，学习汉语的人数增长很快，欧美国家学习汉语的增幅更是保持在每年40%左右。杨惠元（1996）提出：要提高教学质量，首先必须提高教师的素质。在这样一个全球学习汉语的大背景下，对外汉语教师队伍的职业素养也在一定程度上决定了汉语教学成效。对外汉语教学工作并不是单纯的语言教学，这需要教师在教授语言的同时肩负起传播汉语所承载的文化的责任。如何最大限度地运用自身优势在教学过程中潜移默化地展示中国文化特有的内涵与魅力，教师队伍职业素养的重要性更趋明显。本文将以前普罗夫迪夫大学孔子课堂为例，结合自身的教学感受阐述几点思考。

一、夯实教学基本功是前提

作为一名合格的对外汉语教师，说好普通话是最基本的要求之一。只有掌握汉字正确的发音才能更好地教授汉语的语音语调。汉语言教学首当其冲的就是语言三要素——语音、词汇和语法。以语音教学为例，保加利亚的学生受母语负迁移的影响，对于四声的掌握比较困难，笔者在教学过程中，以示范和模仿为主，辅以语音理论指导。采用老师示范，学生模仿，反复操练，正字纠音的方法，由易到难，突出难点，温故知新。一个学期下来，大一（17人）和大二（17人）的同学在汉字发音及四声的掌握上有了明显的提高，而大三（5人）和 大四（25人）的同学由于思维定式和长期声调的误读，在发音方面的纠正效果不显著。在课堂上，多变的教学方法以及恰当的教学语言也是对外汉语教学是否成功的一个显性指标。对外汉语教学不同于传统意义上的第二外语教学，不能生搬硬套使用国内传统外语中“任务型教学法”“以书为本”“重语法，轻表达”的概念，而是要在掌握二语习得的教学原则的基础上，根据不同国家的语言和学生的特点选取多变的教学方法，提高课堂教学效率，笔

者在教学过程中就深有体会。刘德联（1996）认为要想使课堂教学变得生动活泼，使学

二、广博的知识结构是必备

除了必要的汉语言知识，作为一名对外汉语教师，还需要对中国传统文化知识领域

有着最大程度的涉猎。文字是文化的载体，而文化能让文字的魅力得到进一步释放。中国的历史悠久，文化博大精深，小到一个成语，一个词或是一个字都有可能联系着一个历史故事或是一个民间传说。因此在教学过程中，笔者深感教汉语不仅要知其然更要知其所以然。在大三第二学期的教学中，笔者加入了诗词的教学。以孟浩然的《春晓》为例，短短20字的五言绝句，却描绘出一幅春天早上绚丽的美景。在学习这首诗的过程中，除了讲解诗词本身，还要涉及作者，朝代，创作背景等多方面知识，甚至在介绍朝代时还要加入一些历史典故，从而激发学生的学习兴趣。不仅如此，在遇到中国传统节日时，更是一个绝佳的介绍中国文化的机会。为了能够吸引更多的人，让他们对中国文化感兴趣，并且愿意加入汉语的学习队伍中来，笔者所任教的普罗夫迪夫大学孔子课堂还举办了《中国当代电影赏析月》、《中国文化系列讲座》《汉语角》等活动，从中国当代电影看中国青年一代的审美观和价值观，从中国传统文化讲座中了解中国茶文化、酒文化、待客之道、儒家文化等等。《汉语角》里学书法，剪窗花，练太极，打乒乓。不敢妄言对外汉语教师们能够上知天文

下知地理纵观历史长河五千年，但这个特殊的教学团队一定是所有教师队伍中知识结构涉猎最广，才艺最多的一个。

除此之外，教育学和心理学的知识也必不可少。根据教学对象的不同，分析和研究他

们的求学心理和学习目的，这样才能做到有的放矢。找准教学对象学习兴趣的切入点，有针对性的解决他们在学习过程中出现的心理波动，激发自主学习的意识和兴趣，真正做到“教有所得，学有所得”。

惯去为人处世。因此只有掌握不同的文化习惯和了解文化差异，才能达到交流沟通的目的。作为对外汉语教师需要不断的提升自我的跨文化交际能力，努力克服文化休克现象，积极融入当地的环境，树立正

确的跨文化交际观，相互理解与尊重，遇事冷静，不卑不亢，在传播中国文化的同时努力学习当地文化的精髓。只有这样，对外汉语教学任务的顺利完成才会更有保障。

三、跨文化交际意识不可少

所谓跨文化交际是指“不同文化背景的个人之间的交际，不同文化背景的人之间发生的相互作用”。学习一个国家的语言如果仅仅只掌握目的语语言本身，而不学习目的与国家的文化，是很难掌握这门语言的。因此，对外汉语的教学中应该把跨文化交际的语言能力培养作为教学的重点之一，这就要求对外汉语教师必须有意识地培养自身的跨文化交际意识。对外汉语教师首先需要掌握一门外语，作为对外沟通交友的一个工具成功展开交际，通过认识不同的朋友观察并获得进行不同交际风格的能力，了解赴任国家的文化风俗和社交习惯。其次，在教学时应该了解目的文化中交际对象、语境以及人们对得体行为的要求等信息。这些是正确解读交际对象传达的言语和非言语信息的基础，同时也是选择得体交际行为的依据。在授课过程中，对外汉语教师将汉语语言知识中所包括的文化内涵和历史背景介绍给学生，同时又可以和所在国文化进行比较，及时发现学生在汉语学习过程中由于文化差异而产生的偏误，克服有可能会出现的文化冲突对学习造成的影响，更有效的开展教学活动。“外交无小事”，对外汉语教学工作也是国家外事工作的一个重要组成部分，对外汉语教师可以说也承担着“民间外交大使”的任务。一言一行都要谨小慎微。笔者认为，和外国人打交道首先要了解他国风俗习惯与文化禁忌，要用外国

人的思维和他们相处。在孔子课堂授课期间，以大四的话题口语课为例，每谈到一个话题，笔者都会进行中保两国的文化对比，找出异同点。一方面是要让学生清楚地了解到文化的差异，另一方面也是为了自己在今后的生活与工作中能够更好地融入本国人的生活圈。对外汉语教师虽然是中国文化的传播者，但“独在异乡为异客”，需要入乡随俗。在实际的交往中不同文化背景的人，常常只以本国文化为背景，采用固有的思维方式、价值观念和语言习

四、与时俱进，科研创新

外国人学汉语也要与时俱进，新版《牛津英汉汉英词典》——该词典收录了一批汉语新词。这部巨著号称同类词典中规模最大，收录单词和短语超过67万条。编纂者看来盯上了当代中国的“上网热”（4亿网民，且还在不断增加），将“山寨”和“剩女”等网络热词收入词典。近年来大热的“汉语盘点”年度关键字词评选该活动始于2006年，由中国国家语言资源监测与研究中心网络媒体语言分中

心、商务印书馆、新浪网主办。以“汉语盘点”的活动形式来为过去的一年作总结，是活动组委会联手推出的一项品牌活动，目的在于以美丽的汉语来评点不断新变中的中国与世界，为每一年的年景留下醒目的标记。笔者在教学过程中经常会穿插一些网络热门词汇的教学，教新词，说来源。这些词汇在书本上学不到，但在中国的年青一代中很流行，学习语言的根本目的是为了交流，偶尔跳出书面语的定式，学一学流行语的活泼，与时俱进地了解中国最新的流行趋势是学生们非常喜欢的一种教学方式。同时，笔者还尝试根据学生不同的汉语水平，选择教授汉语绕口令、民歌等，不拘泥于课堂一讲一练的形式，推陈出新，寓教于乐。在创新的同时，勤于观察，收集问题，研究行之有效的解决方法。以笔者任教的大三学生为例，本学期一开始，汉语口语课就加入了现代诗赏析环节。在教授完余光中先生的《乡愁》之后，学生也给了老师一个挑战，吟诵保加利亚的《小白云，Облаче ле бяло》，一首本国的抒发思乡之情的短诗。这样一来，师生共同学习语言，互相促进，相互激发，教学效果显著提高。只有在教学的过程中不断探索发现，才能达到最理想的教学效果。

浅谈赴保加利亚汉语志愿者跨文化适应能力的培养——从在任期间的案例进行分析

保加利亚索非亚孔子学院 郭辰梦

一、引言

随着全球经济一体化时代的到来，中国在世界上的地位越来越重要，人们对中国的关注也越来越多。为了能够了解中国和中国的文化，许多人开始学习汉语，汉语也成为现在非常热门的一门语言。为了适应世界汉语教学蓬勃发展的需要，国家成立了国家对外汉语教学领导小组办公室（简称“国家汉办”），启动了汉语教师志愿者项目。为了大力推广汉语，促进汉语和汉文化在国外的传播，加深中国与世界各国的相互了解，促进世界各国人民之间的交流，汉语教师志愿者肩负着传播汉语和汉文化的重要使命，是汉语和汉文化传播和推广的重要使者。

自该项目启动以来，我们取得了许多可喜的成果，但仍然有许多问题有待解决。其中一个重要的问题就是，汉语教师志愿

者在海外的跨文化适应问题。汉语教师志愿者们远离祖国，来到一个陌生的国家，要想在这里很好的生活和教学，就需要有较好的跨文化适应能力，但是即使志愿者们已经学习过相关知识或是做好了心理准备，跨文化适应问题依旧会出现。而这些跨文化适应问题会对志愿者在海外的生活和教学造成一定的不良影响。因此，为了帮助志愿者尽快适应海外生活和教学，提高跨文化适应能力，对如何提高志愿者的跨文化适应能力的研究就显得尤其重要。

本文将笔者自身的经历和同样在保加利亚索非亚孔子学院的志愿者的经历整理成案例，并对这些案例进行描述和分析，进而试图对如何培养赴保加利亚汉语教师志愿者的跨文化适应能力进行研究，希望为即将赴保加利亚的志愿者提供一些启发和帮助。

五、独特的人格魅力更加分

对外汉语教师的个人魅力能够对学生产生潜移默化的影响。外国人对于中国人的直接印象也许就来自他的第一位汉语教师。教师本人代表的早已不是单纯的个人形象，更是国家形象。从其的言行中透露出来的真善美，更能以身说法的展现中国人优秀的个人涵养，更有利于和学生建立良好的师生关系，便于自身教学工作的顺利开展，更好更有效地传播中国文化，展现大国风范。从另一个角度来说，一旦教师的人格魅力征服了学生，学生自然而然就会对其产生信任感，师生之间的距离也会越来越近。在教学过程中的风趣幽默，与学生相处中的宽容礼让，多鼓励，多赞扬，少批评，少挑剔，让师生关系会更融洽，学生愿意来上课，愿意学汉语，教学效果肯定更好。

结语

崔希亮（2004）曾就“对外汉语教师需要哪些知识和能力”进行了一次广泛的调查，其结论是对外汉语教师需要的素质包括语言表达能力，课堂组织能力，表演能力，理解能力，科研能力，亲和能力，现代教育技术应用能力等。笔者根据自身教学实践，提出对外汉语教师还应具备与时俱进，敢于创新的精神，融入赴任国家的生活，这样才能更好地完成教学工作，履行对外汉语教师的职责。

二、跨文化适应相关理论

1、跨文化适应 (Acculturation)

“文化适应”一词最初是由美国人类学家Redfield、Ralph Linton和Melville Herskovits等人在1936年发表的《文化适应研究备忘录》中系统提出的，他们认为：“文化适应是指两种不同文化的群体在接触的过程中所导致的文化模式的变化 (Redfield,Linton&Herskovits,1936)。”

也就是说，跨文化适应是指拥有不同文化背景的人对一种新文化的适应。Ward和Searle(1990)认为跨文化适应可分为心理适应 (Psychological adaptation) 和社会文化适应 (Sociocultural adaptation) 两个维度。心理适应是以情感为基础的，主要是指在跨文化接触中的心理健康和生活

满意度。而社会文化适应则是指适应当地社会文化环境的能力。所以，跨文化适应不仅是对新的社会文化的适应，同时也包括对自身心理的调整和适应。这种适应不仅仅是了解当地的国情或习俗等方面的适应，而是要从各个方面来接触并适应当地文化的过程。通俗来讲，人们生活所必须的衣、食、住、行等方面都是包含在跨文化适应中的。

吕俞辉，汝淑媛 (2012) 根据对外汉语教师海外工作的实际情况，将跨文化适应分为工作适应，生活适应及交流适应三个层面。而教师在工作中的跨文化适应困难主要表现为语言障碍、工作任务繁重、对教学对象缺乏了解这三个方面。本文也基于这一分类对在保志愿者老师的跨文化适应能力进行分类讨论。

2、文化休克 (Culture Shock)

文化休克，又叫文化震惊、文化冲击，它是指一个人在不同国家的文化环境中产生的一种困惑、焦虑的状况。该词最早是由文化人类学家Kalervo Oberg首先提出的，他把文化休克大致分为四个阶段：蜜月阶段（一到两个月）：在这一阶段，人们通常会对周围的事物表现出强烈的新奇感，认为所有的一切都是美好的；沮丧阶段（三到四个月）：这一阶段人们会产生不同程度的挫败感，觉得自己与周围的一切都格格不入；调整阶段：在这一阶段，人们开始调整自己的精神和行为，慢慢走

出情绪的低谷；适应阶段：这一阶段人们已经基本适应了异国的生活。

因为人们所处的文化环境和自己原有的文化背景有许多不同，所以文化冲击也是多方面的，不仅有社会文化环境、政治经济环境等大的方面，也有气候、饮食、语言、服饰等小的方面；不仅有身体方面的因素，还有精神方面的因素。

所以说，在一个崭新的文化环境中，如果个体不能很好地调节自己的心理和生理状态以适应新文化，那么文化冲击就有可能使该个体感到无所适从，严重的甚至整个的心理平衡和价值判断标准都产生错乱。为了避免出现这种情况，就需要个体不断提升自己的跨文化适应能力，正确判断自己当前的心理和生理状态，同时能够有效调整自己的心态，进而适应新文化。

三、真实案例分析

1、案例一：志愿者教师A负责索菲亚一所中学的汉语兴趣班课程。保加利亚的学生只上半天课，兴趣班的课都安排在学生们放学以后的时间。这所中学学生放学的时间是中午，所以她的课都是中午开始。这样的上课时间让志愿者教师A觉得有些不适应，因为国内学生通常都是下午两点或是两点半上课，中午的时间是吃饭和午睡的时间。但是这里的学生并没有午睡的习惯，而且他们的午餐时间是在下午两点以后。所以，志愿者教师A经常会发现学生们拿着热狗或是三明治在自己的课上吃。而且在开始进行教学的时候，有时候她会很烦躁，因为她发现学生们在她的汉语课堂上过分活跃，经常在课上用母语说一些与课堂无关的话，她听不懂。而且学生也不服从她的管教，经常打断正常的教学，即使是批评学生，学生们也不当回事。虽然志愿者教师A跟学生们制定了规则，但学生们并不能很好的遵守。这让她十分苦恼，认为学生们是因为没有学分等的限制，所以不认真听讲，而且觉得学生不尊重她。即使志愿者教师A在赴任前知道欧美的学生并不像中国的学生一样，这样的情况还是

让她感到很挫败。不过，她在利用课余时间观察了学生们在其他老师课上的表现，同时把自己的情况跟孔院的老师们说了以后，她发现原来学生们并不是只在她的课上“过分”活跃，在其他本国老师的课上也是一样的。而且孔院的老师们也都遇到过这样的情况，并给了她一些好的建议。最后，在采纳了孔院老师的意见，和学生们沟通后，志愿者教师A解决了这个问题。

这个案例其实是工作适应的一种，主要表现为对教学对象缺乏了解和语言障碍。其实，不同的国家有不同的文化理念、教育理念以及时间观念。中国人多受到儒家思想的影响，体现在教育中就是“尊师重道”和“应试教育”，在这种教育理念下，中国的学生普遍都很尊重老师，在课上也会认真听讲。但是西方崇尚自由主义，反映在教育中就是“注重学生的想法”和“自由化教学”。所以，西方学校的课堂通常是自由的，学生们可以在课堂上畅所欲言，甚至打断老师的话。两种不同的文化理念和教育理念之间势必会出现摩擦。这可能不仅是在保加利亚的志愿者老师会遇到的问题，其他国家和地区的志愿者老师们一定也遇到过这种问题。志愿者教师A观察学生的表现和及时与同事沟通的做法是值得肯定的，这样做能够有效地解决矛盾，同时也避免对学生产生负面评价。这也说明了要想更好地适应所在国的教学工作，首先我们要了解当地的工作制度和工作时间，同时要尊重和理解该工作制度和工作时间。之后要根据实际情况对自己原有的工作时间和工作习惯进行调整。其次，要多和当地同事进行交流，这样有助于我们理解当地人的工作习惯，更好地适应这里的工作。

2、案例二

志愿者教师B在保加利亚生活的很辛苦。因为她一直不能适应这里的饭菜。保加利亚的饮食主要以肉食和沙拉为主，而且这里的奶酪主要是咸奶酪。另外，保加利亚境内山地、丘陵、低地各占三分之一，虽说毗邻黑海，但是海产并不丰富，而且这里蔬菜种类比国内少很多，许多东西这里都没有。对于习惯了中国菜的志愿者教师B来说，适应这里的饭菜是十分艰难的。最开始，志愿者教师B还坚持自己做饭吃，但是因为她每周工作量很大，课时很多，所以每天做饭对她来说变成了一种负担，最极端的情况是她连着许多天每天都只吃泡面。另外，这里的吃饭时间也和中国不太一样，中午饭大概是在下午两三点，通常是热狗、面包和咖啡等，而晚餐则比较丰盛，通常是肉、沙拉和汤。因为工作压力大，加上不适应这里的饮食，在来到保加利亚的前三四个月里，她经常会出现发烧、拉肚子、胃痛等症状。不过，为了适应这里，志愿者教师B也会尝试保加利亚当地的食物，或者到当地的中餐馆去吃中国菜。

这个案例可以说是生活适应的一种，同时也反映了工作适应的一部分。从这一案例中，我们可以发现，工作任务繁重让志愿者教师比较适应不了。因为大部分志愿者教师都是在读研究生或是应届毕业生，他们还不能很好地从学生角色转变为教师角色。因而不能迅速地调整自己的时间以适应这里的工作。而且，我们认为，对新的饮食习惯的适应也是跨文化适应一个很重要的部分。俗话说“民以食为天”，吃饭对人们来说是很重要的一件事。由于各方面因素的不同，保加利亚人的饮食习惯

和中国人的饮食习惯有很大的不同。与中国相比，保加利亚的食物可能显得有些单调。但是，既然我们选择来这里做志愿者教师，就应该尽量适应这里的一切，包括饮食。志愿者教师B尝试保国当地的食物这一点是值得肯定的。我们认为，要想适应当地的饮食，首先要摆正心态，要有勇于尝试的精神，让自己多尝试当地不同的食物，不要觉得当地的食物不好吃，这其实是一种心理暗示。其次，不管工作压力有多大，我们都要合理安排自己的时间，尽量为自己做饭留出时间。第三，我们也可以试着在学校附近找一家适合自己口味的餐馆，如果实在工作太忙，没有时间吃饭，可以去这里吃些东西。这也是一种应急的方法。另外，周末有时间的话，也可以自己多做一些饭或者是去中餐馆吃一顿。

3、案例三：在赴任保加利亚以前，各位志愿者老师都没有系统学过保加利亚语，只是在培训期间学过一些基本的生活用语。所以，所有的志愿者教师都不能用保加利亚语进行交流，在保加利亚生活的大部分时间都是使用英语或是翻译软件与当地进行交流。志愿者教师C也是这样。有一次，志愿者教师C想利用周末的时间到保加利亚其他的城市去看看，为了不耽误时间，她提前一天买好了票。因为天气原因，最终这次旅行计划取消了，她想把票退了。在询问过前台，得到肯定答复后，志愿者教师C就去售票窗口准备退票。但是因为售票员不会讲英语，即使用了翻译软件，最终她也没能把票退掉。经过这次的事，志愿者教师C有一段时间对去其他地方走走兴趣都不大。而且，因为不会讲保加利亚语，她在教学中也遇到了很多困难。志愿者教师C在索非亚一所中学教汉语，因为不会讲保加利亚语，学生的英语水平也不是很好，经常会出现学生听不懂老师在讲什么，老师不知道学生在讲什么的情况。由于不能很好地和学生沟通，很多活动在课上都不能顺利进行。时间一长，学生们就会注意力不集中，课堂纪律差。为了改善这一情况，志愿者教师C开始学习一些保加利亚语。同时她也把学习保加利亚语融入到课堂中，与学生展开记忆单词的竞赛。通过这一方法，不仅学生们记住了一些汉语词语和句子，老师也学会了一些保加利亚语，而且为了能够赢过老师，学生们是攒足了劲，学习动力也大了许多。

这个案例反映的是跨文化适应中的交流

适应问题，这种交流适应问题不经会出现在生活中，在工作中也经常出现。语言是人们交流最主要的工具，因此，语言的适应应该是所有适应中最重要的一个。吕俞辉，汝淑媛（2012）在《对外汉语教师海外工作跨文化适应研究》一文中也说道：“在海外的生活适应中，语言的适应障碍排在第一位，这是他们在海外难以适应的。”、“语言的障碍是教师们面临的最大的问题，它势必会引起沟通交往的不适应。”所以说，语言的适应是许多志愿者老师都会遇到的困难之一，而且因为语言关系到生活、工作等各个方面，所以语言适应上的障碍也是最明显和影响最大的。但是语言并不是短期之内就可以学会的，它需要长时间的学习和练习，所以语言的适应也是一个长期的过程。不过如果是针对教学中的语言不通，我们认为志愿者教师C的解决方法是一个不错的选择。用教师在语言上的不足来激励学生们学习是一种方法，因为学生们会在这一过程中获得成就感，这样一来，学生的学习积极性就会增强，学习兴趣也会被调动，最后达到学习和使用汉语的目的。但是，在生活中遇到的语言沟通问题，可能就没有那么容易解决了。使用手势语和使用翻译软件是可以的，但也要注意不同国家对手势语的理解是不同的，最好是能够简单学习一下当地的手势语表达方式；而使用翻译软件也存在问题，因为有时候翻译软件并不能够精准地进行翻译，有时候翻译出的话也是让人一头雾水。总之，语言适应是一个长期学习的过程，在赴任以前如果有机会，最好能够多学习些简单的保加利亚语。

四、如何培养在保 教师 志愿者教师的跨文化适应能力

通过以上案例分析，我们可以看出，要想更好地完成跨文化适应，我们必须明确以下几点：首先，存在即是合理，任何文化都有存在的理由。因此，我们要用包容的心态去接触赴任国的一切，尊重和理解赴任国的文化，这样有助于我们“入乡随俗”。其次，在尊重和理解的基础上，我们也要保留本国文化，把本国文化与赴任国的文化结合起来，通过平和的方式，让当地的人们理解和接受我们的文化。因为我们不仅要适应这里的生活，同时也要完成自己的工作。就像吕俞辉，汝淑媛（2012）说的“汉语教师应该采用双维度的模式，以文化融合的态度来完成跨文化适应。”第三，我们要尽可能地了解所在国的语言文化，学习该国的语言，并将其与中国的语言文化作对比，找出其中的相同点和不同点。在这一过程中，我们不仅能够学会一些当地语言，同时也能够了解学生在学习汉语时可能会出现困难和偏误。

既然跨文化适应是一种可以培养的能力，那么怎样培养自己的跨文化适应能力，让自己更好地融入到新的文化环境中呢？我们认为有以下几种方法。

1、志愿者教师应该用平和的心态对待赴任国的文化和习俗，以“求同存异”的态度来完成跨文化适应。志愿者教师最主要的任务是教汉语和传播中国文化，所以我们既要接受赴任国的文化，同时也应该保持本国原有的文化。要想做到这一点，就需要志愿者教师用包容的心态对待在赴

任国遇到的一切人和事，不能把主观印象强加到客观事实上。因此，志愿者教师在赴任前要对赴任国和海外教学有一个正确的认识，确定一个合适的心理预期，做好充分的心理准备。其次，在赴任后要积极调整心态，用正面的、乐观的心态去面对在赴任国遇到的事情。第三，世界文化具有多样性和丰富性，所以，对于赴任国的文化，我们既不能全盘否定也不能全盘接受，要批判地学习。

2、志愿者教师要有积极主动的精神，尽量多与当地人交流，多参与当地的文化活动，学习当地的语言，融入到当地社会中。跨文化适应的就是沟通和交流的过程，我们可以在适应的过程中面对问题，同时寻找解决方法。所以，我们要乐于和当地人做朋友，多和他们交流，多参加当地的文化活动。在这一过程中，我们不仅可以学到一些当地的语言和习俗，更重要的是，我们会逐渐了解这个国家和这个国家的人和事。而了解也能帮助教师们理解当地人的一些行为，同时也能够知道自己某些行为中的不当之处，这样，我们就会理解许多事情，这有助于我们适应自己的工作和生活。同时，这也为我们的教学提供了丰富的生活素材，这种贴近学生生活的素材更能够引起学生的兴趣。而多学习当地的语言，不仅有助于我们更好地工

作，同时也能给我的生活带来许多便利。

3、要想融入到当地的文化中，志愿者教师就要在赴任国多发现一些新的事物以充实自己的生活，不要把国外的工作和生活看成是痛苦的事情。我们可以在赴任国文化中找到让自己开心的活动。例如，我们可以和朋友一起出去逛街、吃饭、看电影，也可以和学生们一起聚会或是组织爬山等活动。通过这些活动，我们会找到一些归属感，一旦有了归属感，我们就会慢慢地融入到这个社会。

4、我们认为，不管是用平和的心态对待新事物，还是要有积极主动的精神，或者通过新活动找寻归属感，所有的一切归根结底都需要我们通过大量地阅读、仔细地观察和反复地思考来提高自己的各

五、结语

国家汉办启动的汉语教师志愿者项目对于传播中国文化、增强中国文化软实力是十分必要的，所以为了让这个项目更好地发展下去，我们需要有源源不断的优秀人才参与其中。国家汉办每年选拔的汉语教师志愿者教师大多是研究生或是应届毕业生，没有什么教学经验。而保加利亚索菲亚孔子学院作为保加利亚乃至巴尔干地区成立最早的孔子学院，同时也是全球首批示范性孔院之一，它需要赴任的志愿者教师有丰富的知识储备和良好的心理素质。因此，培养赴保汉语教师志愿者的跨文化适应能力就十分必要。作为一名合格的对外汉语教师，我们希望即

项能力。只有通过大量的阅读，我们才能够足不出户而知晓世间百态，才能拥有一个包容平和的心态；只有我们多观察，才能发现各种社会环境下各个阶层的人们可能会有行为，才会拥有敢于尝试的精神，从而找到归属感；而在多阅读、多观察后，再多多进行思考，我们就能够知道为什么人们对待不同的事物会有不同的反映、会做出不同的选择，这就进一步帮助我们提高个人心境。不管做什么，提高自己的能力都是最有效的解决问题的办法，当我们有足够的力量去应对各种突发事件时，我们就能够游刃有余地生活和工作。这样以来，我们的跨文化适应过程也会大大缩短。

将赴任保加利亚的志愿者教师们不仅能够完成一名教师应尽的责任，教授汉语和传播中国文化，同时也希望他们能够处理好在保加利亚生活和工作期间遇到的各种跨文化适应问题，提升自己跨文化适应能力。希望本文能够帮助志愿者们更好地适应保加利亚的生活，同时为即将在保加利亚开展教学工作的志愿者教师们提供一些借鉴。另外，由于本人才疏学浅，加上在保教学的时间不足，许多问题还没有思考全面，可能所分析的案例缺乏代表性。在许多细节问题上还需要更深入地调查研究，这些问题有待日后进一步探讨和完善。

СПИСАНИЕ “ИНСТИТУТ КОНФУЦИЙ В СОФИЯ”

НАБИРА СТАТИИ

Скъпи читатели, за предстоящия брой на списание “Институт Конфуций в София” отправяме покана към широк кръг от преподаватели, специалисти и любители на китайската култура и език да ни изпратят свои научно-популярни статии и есета за следните рубрики:

КУЛТУРНА ПАНОРАМА (文化博览): в тази рубрика ще бъдат помествани живи и интересни материали, отразяващи съвременния културен живот на Китай, както и по-значими културни феномени и събития.

КИТАЙСКИ ОБИЧАИ (中国风尚): рубриката ще представя на читателите изследвания върху обичаите и традициите, както на Ханската националност, така и на китайските малцинства, от древността до наши дни.

ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ (说古论今): тук ще бъдат помествани научни или научно-популярни статии, изследващи културни, политически и исторически феномени и тяхното отражение в съвременния живот на Китай, или съвременното състояние и развитие на богатото историческо наследство на страната.

ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ ПОДНЕБЕСНАТА (印象九州): в рубриката ще намират място оригинални и въздействащи есета от автори, които изучават китайски език, любители са на китайската култура, или живеят и пътуват в Китай. Това могат да бъдат интересни истории за преживявания по време на престоя в Китай, както и споделяне на лични впечатления от досега с китайския език и култура.

ПЪТЕШЕСТВИЯ ИЗ КИТАЙ (畅游中国): в рубриката ще бъдат публикувани ярки и увлекателни пътеписи, придружени със снимков материал, както и статии за уникални туристически обекти и атракции в Китай.

ЛИТЕРАТУРЕН КЪТ (文学角落): в тази рубрика ще бъдат публикувани оригинални преводи на литературни произведения или есета от китайски или старокитайски език. Авторите на преводите могат да бъдат както студенти, така и завършили китаисти или утвърдени преводачи.

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ САЛОН (教师沙龙): тук ще бъдат помествани есета и статии на преподаватели по китайски език, които споделят своя опит, придобит в учителската практика или дискутират въпроси, свързани с методологията на преподаване, дават перспективи и идеи в областта на китаистиката и др.

РАЗКАЗИ В КАРТИНИ (图片故事): в тази рубрика ще намерят място творбите на автори с изяви фотографски заложби, които чрез снимков материал ще разкажат за свои пътувания или преживявания в Китай.

КИТАЙ И СВЕТОВНАТА КУЛТУРА (中国与世界文化): рубриката ще представя научни изследвания върху контактите между Източната и Западната цивилизация през историческите периоди, влиянието на китайската култура върху съседните държави и региони, както и изследвания на межкултурните взаимодействия между Китай и останалите части на света в съвременен или диахронен аспект.

СВЕТОВНО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО (世界文化遗产): тази рубрика е посветена на научни статии за обектите от Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО, които се намират на територията на Китай.

Електронните версии на списанието можете да откриете в раздел “Публикации” на обновения уеб-сайт на “Институт Конфуций” – София: <http://confuciusinstitute.bg>.

主管：国家汉办/孔子学院总部
主办：索非亚“圣·克利门特·奥赫里德基”大学
编辑出版：索非亚孔子学院
主编：Aksinia Koleva
执行主编：Maria Marinova
编委：葛志强, Aksinia Koleva, Antonia Tsankova
美术设计、预印：ZOGRAPH STUDIO 公司
印刷：索非亚“圣·克利门特·奥赫里德基”大学出版社
国际连续出版号：1314-9601
编辑部地址：索非亚孔子学院，Al. Stambolyiski大道82号，索非亚市，邮编：1303
编辑部电话：+3592 822 30 19
传真：+3592 822 30 19
电子信箱：cinssofia@gmail.com

FOURTH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE „The Silk Road“

Управителен орган: Държавна канцелария за разпространение на китайския език в чужбина / Централна на Институт Конфуций
Организатор: Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Издател: Институт Конфуций в София
Главен редактор: Аксиния Колева
Изпълнителен главен редактор: Мария Маринова
Редакционна комисия: Гъ Джъдзян, Аксиния Колева, Антония Цанкова
Дизайн и предпечат: ЗОГРАФ СТУДИО
Печат: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“
ISSN: 1314-9601
Адрес на редакцията: Институт Конфуций в София, София 1303, бул. „Ал. Стамболийски“ №82
Телефон на редакцията: +3592 822 30 19
Факс: +3592 822 30 19
Е-поща: cinssofia@gmail.com